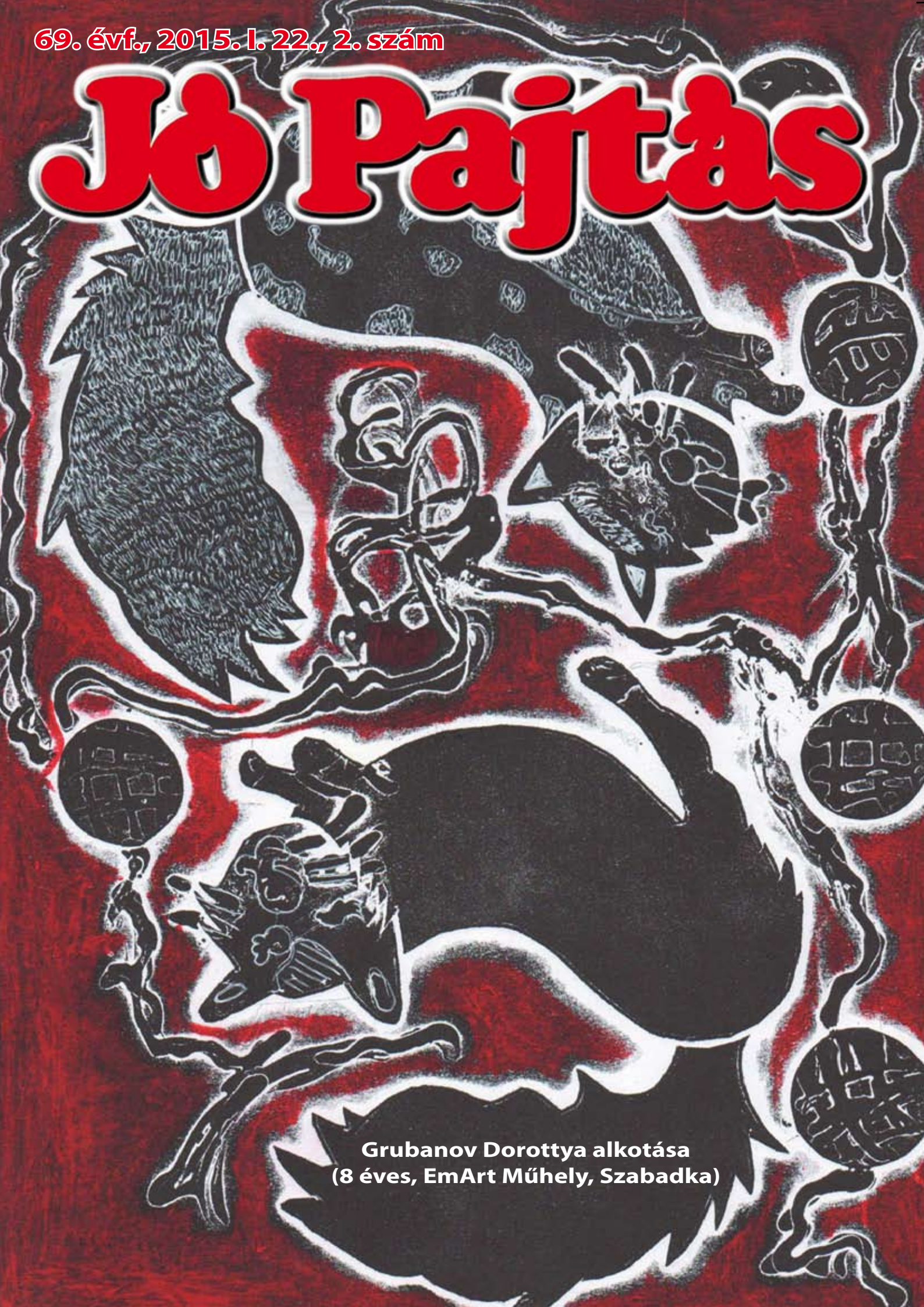

69. évf., 2015. I. 22., 2. szám

Jó Pajtás

Grubanov Dorottya alkotása
(8 éves, EmArt Műhely, Szabadka)

A versek szerelmese

Az óbecsei Kiskomáromi Zsombor a magyar kultúra napján Budapesten szavalja a Himnuszt

Kiskomáromi Zsombor az óbecsei Sever Đurkić iskola nyolcadikos. Kiskora óta ott látom a szavaló- és népmesemondó versenyeken. A Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncsoportjának oszlopos tagja, harmadikos kora óta részt vesz Budapesten a magyarországi és határon túli gyerekekkel a hagyományos Parlamenti Gyermekkarácsonyon, ahol már régebben nagy sikert aratott, amikor elszavalta Petőfi Sándor Szülőföldemen című versét.

A 2011-es gyermekkarácsonyon olyan ismert együttesek és személyek mellett lépett fel, mint a Ghymes és a Balkán Fanatik együttes, a Budapesti Operettszínház társulata, Kocsis Dénes, Nádas Veronika. Zsombor az idén is Budapestre utazott karácsony előtt.

– Igen, fölkertek. Pontosabban Kóvér László házelnök bízott meg, hogy szavaljam el Cseri János Szenteste című versét.

– **Decemberben Szabadkán Jusztin Lászlóval a Szózat és a Himnusz szavalóversenyen is jeleskedtél, nem először szerepsz közönség előtt. Leküzdötted a lámpalázat?**

– Nem félek a fellépéskor – folytatja az élménybeszámolót Zsombor –, Szabadkán és Budapesten is bátran álltam ki a közönség elé.

– **Hogyan készültél?**

– Az iskolában sokat gyakoroltunk a tanárnővel, sokkal többet, mint otthon. Az interneten megnéztem, hogy a színészek hogyan mondják a Himnuszt. Emellett a történelmi eseményeknek is utána kellett nézi, hogy megértssem a verset.

– **Szereted a hazafias verseket?**

– Tavaly a Szózatot szavaltam. Mondhatom, megszerettem. Kedvelem azonban a humoros és szerelmes költeményeket is.

– **Ott voltál ötödikes korod óta az ÁMV-n is.**

– Igen, kétszer szavaltam, egyszer prózát mondtam. Minden alkalommal első helyezett voltam.

– **Az idén is ott leszel?**

– Igen, ha a tanárnő benevez, szívesen megyek.

– **Van kedvenc költőd?**

– Igen, Petőfi Sándor.

– **Egy nyolcadikos fiú csak a verseket olvassa?**

– A verseket nagyon szeretem, de a szavalás és a számítógépezés mellett jut idő focizásra, táncra. Másodikos korom óta néptáncolok.

– **Nyolcadikos vagy. Ezek a szép eredmények befolyásolják a pályaválasztásod? Mik a terveid?**

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete jutalmával

– Itt, Óbecsén a Gimnáziumba szeretnék beiratkozni, s jövőre is részt szeretnék venni szavalóversenyeken meg a KMV-n.

– **Mikor a Petőfi iskolába jártál, a kis színjátszók csoportjában is szerepeltél. Érdekel még a színjátszás? Gondoltál-e arra, hogy színész leszel?**

– A pályaválasztás még nagyon távoli. Azért megyek Gimnáziumba, mert még nem tudom eldönteni, hogy mi leszek, ha nagy leszek. Meglehet, hogy a gimnázium után felvételizek a színművészeti akadémiára.

Kívánjuk Zsombornak, szeresse tovább is a verseket, és szerepeljen jól január 22-én, a magyar kultúra napján Budapesten, ahol a Himnuszt fogja elmondani.

Koncz Erzsébet

Gerölyné Joó Katalin

Esik a hó!

Jaj de jó, jaj de jó,
leesett az első hó!
Milyen szép, milyen jó
ez a puha takaró.

Fussatok hát, gyerekek,
hógolyózni most gyertek!
Ez ám a jó móka,
Bólogat a boróka.

A szánkók itt vannak,
a dombról lesiklanak.
Fehér hó hulldogál,
ilyenkor szép a határ.

Esik már, havazik,
a sok gyerek nem fázik.
Vidáman dalolnak,
a hideggel dacolnak.

**Mihai Eduárd, 2. osztály,
Széchenyi István iskola, Szabadka**

Ovass bennünket a jövő héten is!

Ma a legerősebb vajdasági emberrel, Katona Ervinnel igyekeztünk meglepni benneteket. Nemcsak a poszteren „találkozol” vele, hanem az 5. oldalon is. Kétségkívül ő a legnagyobb a mai újságunkban, de azért fogadjátok szeretettel a jóval „kisebbecket” is, mint a bácskossuthfalvi diáklap készítőit, a magyar kultúra napjához fűződő híreinket. Ezenkívül a figyelmetekbe ajánljuk az egészséges táplálkozásról szóló ismertetőnket a 22. oldalon, szintűgy a 23-on közzétett felhívásokat vagy a 34. oldalon folytatódó nyerményjátékot, és nem utolsó sorban a 30. oldalon közétett vadászati „történet”, melynek folytatása is lesz.

Megcsodáltátok a mai címlapot? A nyolcéves szabadkai **Grubanov Dorottya** alkotása. Dóri az EmArt Műhely növendéke, munkái több lapban is megjelentek. Ezt a cicás alkotását a Vajdasági Gyermek- és Ifjúsági Rajzközpont szervezte 60. szerbiai gyermek- és ifjúsági rajzkiállítására készítette, és a 25 díjazott közé került. Nem véletlenül. Gratulálunk hozzá!

„Az anyanyelv az én hazám”

A magyar nyelv mint nemzetmegtartó erő*

Minden magyar ajkú tudja, hogy e nyelv különleges, és nehezen sajátítható el. „A magyart még a született magyarnak is tanulnia kell.” (Kodály) Szeretem a magyar nyelvet és irodalmat, főleg a nyelvészetet. Úgy gondolom ezáltal fejleszthetem anyanyelvemet a legjobban. Amikor értesültem erről a pályázatról, azonnal tudtam, melyik címet választom. Így szeretném bővíteni ismereteimet e tág témakörrel.

I. Nyelvünk

Szerencsésnek érzem magam, hogy a magyar az anyanyelvem. Igaz, becslések szerint a világon csupán 17 millióan beszélik, de épp ezért olyan különleges. Szerintem nincs még egy olyan nyelv, amellyel ennyiféleképpen ki tudnánk fejezni magunkat. Nagyon sok színimánk van, hatalmas a szókincsünk. „Szeretlek.” Nyelvünk ragozhatóságának köszönhetően csupán egy szóval el tudjuk mondani, míg más nyelveken egy egész mondatot kell megalkotni. Nyelvünk az uráli nyelvcsaládba, azon belül pedig a finnugor nyelvek közé tartozik. Nincs sok rokon nyelve az anyanyelvünknek, ezért is nehezen sajátítható el.

II. Nyelvújítás

A magyar nyelvben 1790 és 1820 között történt a legnagyobb nyelvújítás, de nyelvünk most is folyamatosan változik. A nagy nyelvújításnak köszönhetően még több új szóval gazdagodott a már akkor is nagy szókincsünk. Az akkor alkotott szavak jó részét még ma is használjuk. Ilyenek például a gyufa, elnök...

Vannak szavak, amelyeket megalkottak, de azok nem maradtak meg a köztudatban. A legérdekesebbek a popont (kettőspont), szemintet (kacsintás) és még más furcsa kifejezések.

III. Nyelvjárás

Nyelvünket az anyaországban, Szlovákiában, Vajdaságban és Romániában beszélik, de mindenhol máshogy. Nyelvjárásban, azaz területenként eltér a nyelvhasználat.

Legismertebbek a palóc (Szlovákiában), a székely és csángó (Romániában) és a dél-alföldi (Vajdaságban). Én az utóbbit ismerem a legjobban. Vannak szavak, melyeket nem úgy használunk, mint máshol. Ezért is hozták létre a Vajdasági magyar–magyar szótárt, melyben a vajdasági magyart hasonlítják össze a magyarországi magyarral. Például mi a medence helyett bazent mondunk, áfonyás szörp helyett borovnicás szokkot kérünk, vagy majicát hordunk, nem pólót. Jómagam a regionális köznyelvet beszélem. Töreksem arra, hogy helyesen fejezzem ki magam, mert úgy vélem, a nyelvhasználatunk meghatározza a személyiségünket.

Az otthoni környezetben megértik, ha a moziban szokkot (üditőt) és koricát (pattogott kukoricát) kérek, a szomszédos Szegeden már csak bámulnának rám. Ezért igyekszem itthon is a köznyelvet alkalmazni, hogy a Kárpát-medencében megértsenek. Persze azért időnként szeretem tájszavakkal is ékesíteni a nyelvhasználatom.

A Petőfi-szobor felavatása három évvel ezelőtt az óbcesei Petőfi iskola mellett

IV. Mit jelent magyarnak lenni?

Számomra nagyon fontos a kultúránk fenntartása itthon is. Azt gondolom, hogy a kisebbségben élőknek mindig erősebb az identitástudatuk, hisz erős a környezet hatása. Toleránsak vagyunk egymással, de ugyanakkor mindig fennáll az asszimilálódás veszélye. A kisebbségben élőknek meg kell találniuk a középutat. Pozitívan élem meg a kisebbségi létet, ugyanis egyre jobban beszélem az ország nyelvét, nyitok a kultúrájuk felé, de nem olvadok bele.

Városom Tolerancia-díjas város. Minden évben emlékezünk a tolerancia világnapjára. Ilyenkor a szerb ajkú tanulók magyar versok szavalásával próbálkoznak, a magyar tanulók pedig szerbül mondanak verset.

1. Hogyan gondolkodik a magyar ember?

A magyar ember bárhol is van, itthon vagy külföldön, sajátos logikája van. Számokban gondolkodunk. Nem szoktuk azt mondani, hogy fájnak a szemeim. A kettőt tekintjük egynek. S aki egy szemmel él és virul, az fél-szemű.

Kedvenc szavam a félelem. Miért félünk a szellemektől? Mert hallottunk róluk, de csak félig ismerjük (fél) a kísérteteket (elem).

2. Határon túli magyarság

Mi itt, Vajdaságnak ebben a felében (Bácskában) szerencsésnek érezhetjük magunkat, hiszen nekünk jogunk van magyar anyanyelvű iskolába járni.

Szerémségben, Vajdaság másik részén a magyar gyermekek már nem tanulhatnak anyanyelvükön, mert annyira kevesen vannak, hogy az iskolában nem nyílnak magyar osztály. Így veszik el a magyarság. Ők már a szerb kultúrával vannak „beoltva”. Ha beszélnek az anyanyelvüket, akkor nagyon nehezen. Örömmel értesültem a médiából, hogy ott is történnék törekvések a magyar kultúra fenntartására a kultúrkörökben.

Romániában a magyar ajkú gyermekek az érettségét románul írják, míg mi megtehetjük ezt az anyanyelvünkön is.

3. A magyar kultúra a városomban

Városomban ápoljuk a kultúránkat. Egyik legnagyobb ünnepünk Szent István napja. A rendezvény két napig tart, magyarországi sztárvendégek érkeznek hozzánk, megtartjuk a szentmisét, felvágjuk a szentelt kenyeret. Szinte az egész város ünnepli ezt a napot, ami számomra öröm, hiszen Szent István fontos személy a magyarok számára.

Három éve állították fel Petőfi Sándor teljes alakú szobrát, mely a Petőfi Sándor utcában a Petőfi Sándor Általános Iskola és a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör között helyezkedik el, közel a templomunkhoz. Mi kell egy nemzet fenntartásához? Kultúra, oktatás és hit. Ezért is olyan fontos nekünk ez az emlékmű. Büszké is vagyunk rá, hiszen ez az egyetlen teljes alakú Petőfi-szobor Vajdaságban. A szabadkai Szarapka Tibor tervezte. Kultúránk központja a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör. Csaknem 300 aktív tagja van. Magyar néptáncot oktatnak, körülbelül 100 gyermek vesz részt az órákon. Festőcsoport is működik itt, rendezvényeket, pályázatokat szerveznek. Évente legalább két nagyobb műsort rendeznek, ahol a táncosok bemutatják azévi koreográfiájukat. Ilyenkor mintegy 200 néző jön el a kétórás műsorra, belépődíj nincs, helyette az érkezők adományozhatnak, a pénzt a kultúrkör jó célra fordítja.

Büszke vagyok magyarságomra és arra, hogy ápolom és őrzöm a kultúrám. Miközben dolgozatot írtam, rájöttem, hogy mennyire fontos az anyanyelvünk.

Más-más országban élünk, de egy nyelven beszélünk, ami összeköt minket. A történelem ismétli önmagát. Senki sem bűnös, hogy a határokat mozgatják. Ki tudja, mit hoz a jövő?

**Varnyú Kinga, 7. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

* A dolgozat a magyar kultúra napjára készült

A testet is építeni kell

Erős emberek ugyan vannak Vajdaságban, de olyan erős, mint Katona Ervin, aligha

Katona Ervin volt kick-box-bajnok, később kidobófiú, kétszer is volt katona, nyolc éve pedig már az éjszakai szórakozóhelyeket is elkerüli, mert az nem illik össze mindazzal, amivel foglalkozik. Kemény edzéseket folytat, megfelelő étrendet tart be, és szigorúan veszi a szabályokat. Különben hogy is lehetne erős-ember? Mindez kiderül mai poszterünkről, a fotókról, ha alaposan megnézed.

A leggyakoribb versenyszámok

Kamionhúzás szemből ülve kötéllel (track pull)
Vikingnyomás: 140–150 kg ismétlésre (viking press)
Farmerséta: 160 kilós kofferekkel maximum távra (farmer's walk)
Autótartás rámpán (hercules hold)
Kőgolyópakolás (atlas stones) 160 cm-re 135 kg, 150 cm – 145 kg, 140 cm – 170 kg, 130 cm – 180 kg, 120 cm – 190 kg – traktorkerék-forgatás
Rőnknyomás (170 vagy 180 kilóval)
Hordódobás 4,8 méter magas akadályon át

Érdekes, hogy véletlenül került a sportágba 2002-ben. Szabadkán szerveztek egy versenyt, és volt ott egy kőgolyó, amit fel kellett emelni. „Szégyellős voltam, de beneveztek, én meg felkaptam, pedig nem voltam még 90 kiló sem, nemhogy 130. Mindegy, felemeltem, negyven korsó sör járt volna érte, de azt sem kaptam meg.” – mesélte újságíróknak.

Később bevallotta, hogy mindenkinek lehetnek adottságai, de erősembernek senki sem születik. Edzeni kell, és akkor az adottságok kifejezésre jutnak. Ő mindig szeretett

testépítéssel foglalkozni, de sohasem azért, mert ha dagadtak az izmai, akkor éjjel-nappal azokat nézegette a tükörben. Az vonzotta inkább, hogy erős, és mindig is szeretett volna még erősebb lenni, és minél többet felemelni, elmozdítani. A határok feszegetése érdekelte.

– Jobban éreztem magam, ha mindig többet és többet emeltem. Ráadásul kezdetben, 15 évesen csak szökni tudtam a konditerembe, mert otthon is volt munka, és könnyen mondhatták volna, ha olyan erős vagyok, ak-

kor a jószágoknál is megmutathatom – mesélte egy alkalommal. Azt már mi fűzzük hozzá, hogy mégsem mondták. Így válhatott Ervin olyanná, amilyenné ő szeretett volna válni.

Fizikumán korán meglátszott, hogy átlagon felüli, de az erősember-sporttal csak 25 évesen ismerkedett meg közelebbről. Tízéves pályafutása során eddig kétszer állhatott az erősebbek bajnokok ligájában a dobogó második fokára, majd 35 évesen felért a csúcsra is. Megnyerte továbbá a 2011-es Strongman Champions League versenyt. Egyéni csúcsa erőemelő versenyszámokban: guggolás: 400 kg, fekvőnyomás: 300 kg, felhúzás: 400 kg, de az is lehet, hogy már ezen is javított. Szerbiában sohasem kapott ki.

Ervin sokáig Szabadkához kötődött, az utóbbi években azonban Újvidéken él és edz, valamint egy népszerű konditerem tulajdonosa. Az aktív sportolás abbahagyása után versenyeket szeretne szervezni, és sportszövetséget alapítani.

N.

Fotó: Ótos András

Étkezés

Katona Ervin napi 400 gramm fehérjét fogyaszt, azaz kb. két kiló húst kell megennie. Kedveli a tejtermékeket is, joghurtból 4-5 litert, túróból fél kilót tesz ki a napi adagja. Élelmiszerre bizony sok pénzt költ.

Jól érzem magam, ha győzök

A sok tehetséges óbecsei úszó között is kitűnik

Sánta Georgina teljesítménye

Óbecsén nagyon sok jól úszó fiatal van, köszönhetően az olimpiai méretű úszómedencének, és a tehetségekkel foglalkozó edzőknek. Már az óvodások is járnak edzésre, s mire föl nőnek, lehet, hogy olyan sikeresek lesznek, mint Szilágyi Csaba.

Sánta Georgina az egyike az ilyen tehetséges úszóknak. Ötödikes, a Sever Đurkić iskola kitűnő tanulója. Legutóbb azzal dicsekedett el az iskolában, hogy az elmúlt szombaton három éremmel tért haza Zomborból, a versenyről.

Itt vagyunk a magyar szaktanteremben, ugyanis az osztályfőnöke, Zapletán Erika magyartanárnő újságotlta el a jó hírt. Dzsina hozta is legutóbb nyert érmeket, hogy a képen azok is rajta legyenek. Kis, törékeny lány, nem is tudom, hogy van ereje olyan jól úszni, hogy három érmel is nyerjen egy nap alatt.

No, de meséljen ő:

– Nagyon törekedtem arra, hogy jó úszó lehessék – kezd a mesélésbe Dzsina –, s sikerült is. Minden erőmet beleadtam. Győzni akartam. A 100 méteres crawl (kraul) úszásban, a 100 méteres delfin-, és a 200 méteres vegyes úszáson is sikerült érmel kapni. Jól érztem magam, örültem az eredményeimnek. Mindenki gratulált ott, Zomborban, és itthon is a szüleim, testvérem, nagyszüleim, barátaim, a tanárain. Mindenki velem örült.

– **Mikor tanultál meg úszni?**

– Már óvodás koromban úsztam, s edzésre is jártam kisebb megszakításokkal. Rendszeresen két éve járok edzésre és versenyekre. A két év alatt 26 érmel kaptam: van 11 arany-, 8 ezüst- és 7 bronzérmem.

– **Hol kaptad ezt a sok érmel?**

– Nyáron sokat kaptam a tiszai maratónkon, Törökbecsén, Adán, Magyarkanizsán...

Dzsina a legutóbb szerzett három érmel

– **Mennyit edzel hetente?**

– Mindennap van edzés, még szombaton is. Olyankor jobban ráérünk, s a barátokkal edzés után ott maradunk, ugyanis a kis fürdőmedencében szeretünk labdázni.

– **Hogyan zajlik egy ilyen jól úszó lány egy napja?**

– Ha délelőttösök vagyunk az iskolában, sokszor innen egyenesen a zeneiskolába megyek, onnan meg az edzésre. Olyankor elég fáradt szoktam lenni, mire hazaérek. Ugyanis zongorázni is tanulok, Mozartot, Bachot játszom. Ezt is szeretem.

– **Mi a hobbid?**

– Szeretek futni, s a barátókkal lemegyünk a Tisza-partra, a jó levegőre, s ott futunk. Az iskolában versenyekre is készülök. Nem sok szabadidőm van, másfél óra, akkor tanulok.

– **Kívánjuk Dzsínának, hogy még sok öröme legyen a versenyeken!**

Koncz Erzsébet

Fotó: Koncz Erzsébet

Diáklapot készítenek

Az egyetlen bácskossuthfalvi általános iskola tanulói két lelkes tanárral: a szerb és a biológia szakos tanárukkal tavaly indították útjára iskolalapjukat. Az A4-es formátumú újság (megegyezik a Jó Pajtás méretével) egyáltalán nem kicsinyke, hisz 24 oldalas. Címe is hangzatos: Nyelv és kultúra. Mint a két tanártól megtudtuk, az idén sem hanyagolják az újságkészítést, sőt egész népes szerkesztőség alakult ki, amely tagjait rövid moravicai tartózkodásunk során sikerült lencsevégre kapnunk. (Bár ekkora szerkesztősége lehetne a Jó Pajtásnak!) A lap első idei megjelenése épp akkoriban, tehát az első félév vége előtt volt várható, ám azóta sem sikerült hozzájutnunk. Viszont féltve őrizzük a diákújság tavaly áprilisban közreadott első számát, hisz napjainkban meglehetősen ritka jelenség a diáklap. An-

nak a számnak is **Tóth György Ibolya** és **Szabó Gábor** tanárok voltak a főszerkesztői, grafikai szerkesztője **Sípos Gábor**, technikai munkatársa pedig **Crnkovity Éva** volt. A szerkesztőség köré akkor a következő tanulók társultak: **Milica Glišić, Illés Dániel, Mohai Melánia, Mezei Krisztina, Tóth Tünde, Torok Kitty, Josh Miles, Nagy Petra, Dejana Mašić, Torok Anna, Szoboszlai Enikő, Szabó Dorka, Dám József, Gellér Anita, Móric Kincső Boróka, Móric Virág Kinga, Gellér Anita, Borsódi Anett, Mede Réka és Csernik Ilma**. Időközben a társaság kissé megváltozott, a legfontosabb mégis az, hogy ily módon is megőrkítik a fontos eseményeket, gondolatokat, munkákat maguknak és az utókornak.

N-a

Fotó: Nagy Magdolna

A fotó ugyan nem tökéletes, de az üzenete igen. Fontold meg!

Miért nem értenek a szüleim?

Lelkizzünk! címmel új rovatot indítunk, melyben a pubertáskorral járó kérdésekre keressük a választ

Érdeklődéseink nyomán, nem kevésbé a lelki témák fontosságára való tekintettel új rovatot vezetünk be Lelkizzünk! megjelöléssel. A rovatvezető **Kis Laura** mesterszakon tanuló pszichológus lesz. Megkértük, mutakozzon be, de ne csak magáról, hanem a jövő héten induló új rovatról is szóljon.

– Az újvidéki Bölcsészettudományi Kar pszichológia szakának mesterképzésén tanulok. Csaknem egy évvel ezelőtt fejeztem be az alapképzést, ami mellett különböző továbbképzéseken vettem részt, mint amilyen az emocionális intelligencia, valamint az asszertív kommunikáció – mondta. – Emellett több mint egy éve önkéntes vagyok egy olyan szervezetben, ahol telefonon, e-mailen és chaten keresztül az emberek érzelmi problémáikkal fordulnak hozzánk. A szervezet fő célja az öngyilkosság megelőzése. Minden évben ott vagyunk az Exit fesztiválon, ahol lehetőségünk nyílik sok fiatalal élőben beszélgetni különböző problémákról.

Milyen témaköröket fog körbejárni az új rovat?

– A pszichológia segítségével fogunk közelebb kerülni olyan témakörökhöz, mint például a pubertáskor, és olyan kérdéseket boncolgatunk: miért is érezzük úgy sokszor, hogy szüleink nem értenek meg bennünket. Emellett nem hagyhatjuk ki a szülőket, az általuk meghatározott határokat, szabályokat a nevelésben, és ezeknek a következményeit, illetve a mesék és a tévé hatását a fejlődésre. Mindezeknek a fiatalokra gyakorolt hatását fogjuk különböző témakörök segítségével körbejárni.

Miért fontos ezeknek a kérdéseknek az alaposabb megismerése?

– Annak ellenére, hogy a szüleimtől rengeteg támogatást kaptam, fiatalabb korban ilyen és ezekhez hasonló kérdések merültek fel bennem. Nem szabad elfelejtenünk, hogy szüleink bármennyire is mellettünk állnak, vannak olyan kérdések, helyzetek, amelyeket nekünk kell megoldanunk az adott kor feltételei között. Valóban nem könnyű időszak a pubertáskor, sokszor érezzük, hogy nem értenek meg bennünket a felnőttek olyan szinten, ahogy azt mi elvárnánk, viszont nem is olyan reménytelen az ügy, mint azt olykor gondolnánk. Fontosnak tartom, hogy foglalkozzunk a pubertáskor kérdéseivel, és remélem, sikerül egyes dolgokat közelebb hoznom az olvasókhöz a tudomány, illetve személyes tapasztalataim segítségével.

Fordulhatnak-e az olvasók a rovatvezetőhöz? Bizalmasan kezeli a kérdésünket?

– Örömmel válaszolok minden felmerülő kérdésre. Elégedett leszek a munkámmal, ha az adott témák hatására különböző kérdések merülnek fel az olvasókban, legyen szó bármiről. A fiatalok a kis.laura88@yahoo.com e-mail címre küldhetik be kérdéseiket. Pszichológusként mindenekelőtt a legfontosabbnak tartom, hogy mindent roppant módon bizalmasan kezeljek. Emellett számomra a legnagyobb elismerés, ha valaki megtisztel azzal, hogy megoszt velem valamit, ami mélyen él benne.

N-a

Nyelvi játékok

Ki mit mond a sikertelen randiról?

- A tűzoltó: Nem éreztem a tüzet.
A vegyész: Hiányzott a kémia.
A focista: Nem passzoltunk egymáshoz.
A hegesztő: Nem volt meg a szikra.
A kórboncnok: Élőben egészen más.
A matematikus: Nem jött be a számításom.
Az ügyvéd: Nem az esetem.
A táncos: Valahogy nem fogott meg.
A liftkezelő: Nem voltunk egy szinten.
A nőgyógyász: Olyan ürességet éreztem.
A vak: Nem egyezett a látásmódunk.
A festő: Nem festettünk jól együtt.
A cukrász: Nem volt elég édes.
A hadvezér: Nem tudtam meghódítani.
Az autóversenyző: Váltanom kellett.
A horgász: Nem kapta be a kukacot.
Az orvos: Nem hozott lázba.
Az informatikus: Nem volt kompatibilis.
A jós: Nem volt közös jövőnk.
A tanár: Nem tudtam meghúzni.
A terrorista: Nem ejtett rabul.
A rádiós: Nem voltunk egy hullámhosszon.
A bűvész: Nem varázsolt el.
A hulla: Nem dobogtatta meg a szívem.
A boxoló: Nem voltunk egy súlycsoportban.
A vízvezeték-szerelő: Nem volt elég nedves.
Pókember: Nem sikerült behálózni.
A terminátor: Nem olvadtam el tőle.
A zenész: Nem tudtam ráhangolódni.
Az időjós: Nem volt felhőtlen a kapcsolat.
A kukás: Szemét volt.
A pék: Ebből nem sült ki semmi jó.
A tolvaj: Nem lopta be magát a szívembe.
Jézus: Más vizeken jártunk.
A hajós: Rossz helyen kötöttem ki.
A mezőgazdász: Nem aratott nálam sikert.
A bíró: Elítéltem a külseje miatt.
A postás: Próbálkoztam, de feladtam.
A vadász: Bakot lőttem vele.
A hegymászó: Nem juttattam el a csúcra.
A színész: Csak megjátszotta magát.
A pilóta: Nem repített a magasba.
A rekorder: Nem tudtam megdönteni.
A rendőr: Nem volt lebilincselő.
A csúszdamester: Kicsúszott a kezeim közül.
Még mondja valaki, hogy a magyar nyelv nem gazdag!

Szent Száva élete

Szent Száva a szerb nép egyik legfontosabb védőszentje. Minden év január 27-én ünneplik Szent Száva napját, amely egyben az iskolák ünnepe is, Szent Száva az iskolák védőszentje.

Száva, vagyis eredeti nevén Rastko a Nemanjić uralkodóház egyik legkiemelkedőbb tagja volt. Az akkori szerb székvárosban, Rasban született, Stefan Nemanja nagyszupán legkisebb fiaként 1174 körül. Édesapjától Hum térségét kapta kormányzásra. Bátyjától, Stefantól eltérően már fiatal korában az egyházi pályát választotta. Az ifjú Száva 1191 körül elment a Szent hegyre, ahol szerzetes lett. Később édesapjával (aki szerzetesként a Szimeon nevet vette fel) itt újraalapította az egyik legfontosabb középkori kolostort, a Hilandart mint a Nemanjićok családi hagyatékát. Száva egész életét a szerb egyház megszervezésének szentelte.

A fiatal szerzetes 1206-ban, apjuk, Szimeon halálát követően visszatért Szerbiába, hogy kibékítse testvéreit, Stefant és Vukant.

Száva nevéhez fűződik az önálló szerb egyház megalapítása. A XIII. század elején Bizánc a IV. kereszties hadjárat során szétesett. Stefan Nemanja ügyes politikát folytatva elérte, hogy királlyá koronázzák. Stefan és Száva a korábbi dukljai királyság hagyományára hivatkoztak. A Nyugat felé orientálódó Stefan 1217-ben a római III. Honoriusz pápától megkapta a kirá-

A Zakonopravilo szövegének részlete

A Hilandar kolostor

lyi koronát, és a nevéhez hozzátették a „Prvo-venčani” („elsőnek esketett”) jelzőt. Az állam ügyei mellett Stefan öccsével együtt fáradozott az önálló szerb egyház megalapításán is, amely addig a görög ohridi püspökség fennhatósága alatt volt. Csak így szabadulhatott meg a szerb állam a bizánci hatástól. Száva Nikaiába utazott, ahol I. Theodoszusz bizánci császártól és Manuilo pátriárkától kérte az nemzeti szerb püspökség megalapításának jogát. A szerb állam így a keleti világ felé közeledett. A király megkoronázásának óriási jelentősége volt a középkori szerb államiség további fejlődésében. 1219-ben Száva lett az első szerb püspök. A püspökség központját a Žiča kolostorba helyezte, de ő maga továbbra is Szalonikiban tartózkodott. Óriási jelentőségű a Studenica kolostor is, amelynek maga Száva volt a főpapa (igumanya). Új püspökségeket alapított, a humit, a zetait, a hvoanit, a budimljait, a debarit, a moravait, a topolicait. Mindezek a püspökségek a kolostoraikkal a középkori szerb szellemiség és kultúra központjai voltak. Különösen jelentősékké váltak az idegen (török) uralom alatt.

Száva fáradhatatlanul munkálkodott a vallás terjesztésén. Megírta édesapja, Stefan Nemanja életrajzát, de sok más vallási jellegű művet is írt, amelyek közül a legjelentősebb a Nomokanon, más néven Zakonopravilo, amely a szerb egyház és állam jogi alapjait

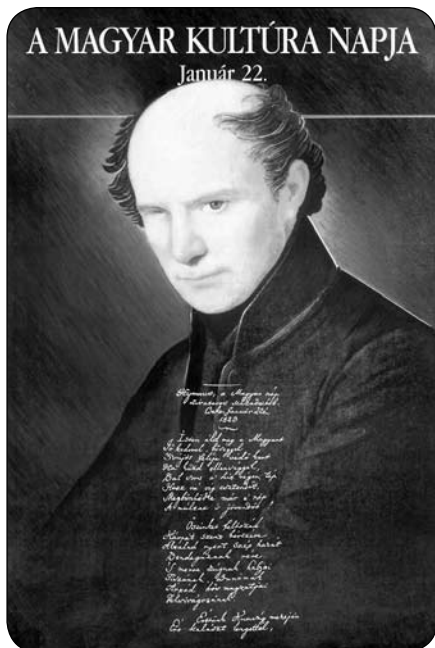
képezi. 1220-ban állította össze, szaloniki tartózkodása idején.

Stefan bátyját a trónon fia, Radoslav követte, akit Száva koronázott meg 1228-ban a Žiča kolostorban. Ötéves uralkodása alatt az ország erős görög hatás alá került, amely ismét veszélybe sodorta a szerb egyházat és a püspökség helyzetét. Száva tüntetésképpen elhagyta Szerbiát. Sokat utazott, Palesztinában bejárta a keresztény szenthelyeket, a Nikaiai Császárságban a császár udvarában is megfordult, Egyiptomban látogatott 1234-ben.

Száva a püspöki méltóságot egészen 1233-ig töltötte be, amikor visszavonult, és egyik tanítványát nevezte ki örökösének. Egy ideig még Szerbiában tartózkodott, majd megindult keleti útjára. 1236. január 14-én halt meg a bulgáriai Turnovóban. A turnovói Negyven vértanú kolostorban temették el, később ünnepi körülmények között testét áthelyezték a Mileševa kolostorba végső nyugalomra. Halála után szentté avatták. Több mint három évszázaddal később, a szerbek 1594-es bánati lázadása után a török Sinan pasa kiásatta Száva maradványait, és Belgrádban a Vračaron elégette, ezzel büntette meg a lázadó szerbeket.

Szent Száva egy jól megszervezett szerb egyházat hagyott maga után, kultusza ma is él a szerbek körében.

Gyarmati Balázs történész

Január 22-e a magyar Himnusz születésnapja. Kölcsey Ferenc ezen a napon fejezte be a Himnusz megírását 1823-ban. 1989 óta erre az eseményre emlékezünk január 22. napján, a **Magyar Kultúra Napján**.

1943. január 22. – Megszületett **Cseh Tamás** énekes, színész, zeneszerző és előadóművész. Budapesten született, 13 éves koráig a Fejér megyei Tordason élt. A Budapesti Tanítóképző Főiskola után az egri Tanárképző Főiskolára és a budapesti Képzőművészeti Főiskolára járt. Gyermektáborokat szervezett és vezetett, rajzot tanított. Sokat foglalkozott az indiánok kultúrájával, mely tapasztalatait regényben, rajzban és zenében is felhasználta. Jelentős szerepet játszott életében a színház, a Katona József színház alapító tagja volt.

1900. január 25. – Megszületett **Fekete István** író, költő, számos ifjúsági könyv és állattörténet írója. Ismertebb művei: Tüskevár, Téli berek, Kele, Bogács). Barátjával, Csáthó Kálmánnal együtt az „erdész-vadász irodalom” legismertebb művelője. Jókai mellett minden idők legolvasottabb magyar írója. 2002 decemberéig legalább 8 700 000 példányban adták ki műveit magyar nyelven. Külföldön tíz nyelven, 12 országban, 45 kiadásban jelentek meg könyvei. A hatalom nem támogatta, inkább igyekeztek munkásságát kicsinyíteni, elhallgatni, ifjúsági regényírónak titulálni. Az irodalmi életben sem nagyságának megfele-

Évfordulók nyomán

Fekere István

lően kezelték. Könyveit ugyan kiadták, és az olvasók között ezek népszerűek is voltak, de politikai okokból például több lexikonban hiányosan vagy egyáltalán nem szerepelt. Fogytékkal élt, miután egyik szemét és fél veséjét elvesztette az Andrassy út 1960-ban történt vállatása után, ahova Zsellérek című regényében írtak miatt vitték.

1907. január 26. – Megszületett **Selye János** osztrák-magyar származású kanadai belgyógyász, vegyész, stresszkutató. Ez utóbbi munkásságával szerzett világhírt. 1936-ban jelent meg erről az első publikációja a Nature című folyóiratban. Az *Életünk és a stressz* című könyve 1964-ben jelent meg magyarul, ami azonnal hihetetlenül olvasottá és idézettá vált. Gyakran megfordult hazánkban, előadásokat tartott, interjúkat adott, és gyakran szerepelt különböző televíziós műsorokban is

1887. január 26. – Elkezdődött az **Eiffel-torony** építése Párizsban. Párizs jelképe Gustave Eiffelről (1832–1923), az építőről kapta nevét, akinek mellszobra ma is látható az északi pillér tövében. Az építmény a francia forradalom centenáriuma rendezett világkiállításra készült. 700 terv közül fogadta el a zsűri 1886. június 12-én Eiffel mérnök művét, az

építkezés 1887. január 26-án kezdődött, majd tiszteletre méltó gyorsasággal, 2 év, 2 hónap és 2 nap alatt fel is épült a torony. Az akkori szokásokkal ellentétben különös figyelmet fordítottak a biztonságra, egyetlen munkás sem halt meg az építkezés során. Megépültekor a világ legmagasabb építménye volt, és az is maradt 1929-ig, a New York-i Chrysler Building elkészültéig. 15 000 különböző fémdarabját 2,5 millió kézzel formázott csavar tartja össze, melyek közül egyetlen egyet sem kellett újraformázni, annyira pontos munkát végeztek.

1756. január 27. – Salzburgban megszületett **Wolfgang Amadeus Mozart** osztrák zeneszerző, zongorista, orgonista, karmester, az ún. „bécsi klasszikus” stílus és az egész zenetörténelem egyik legnagyobb muzsikusa. Csodagyermekként bejárta majdnem egész Európát. Rómában nagy feltűnést keltett azzal, hogy egyszeri hallás után, emlékezetből leírta Allegri Miserere-jét. 1781-ben független muzsikusként Bécsben telepedett le. Itt szerzte máig ható kiváló műveit: operákat, szimfóniákat, daljátékokat. Leghíresebb művei: Kis éji zene, Così fan tutte, Figaro házassága, Don Giovanni, A varázsfuvola.

1880. január 27. – Ezen a napon szabadalmaztatta **T. A. Edison** az izzólámpát, melyet 1879. december 24-én, karácsony estéjén a Menlo Park-i villájában mutatott be. A világitótestet egy szénszál képezte, amely légmentes üvegburában izzott. Ekkor hétszáz villanykörte gyulladt ki a laboratórium parkjában. Riporterek és turisták hada érkezett New Yorkba, ámulva ünnepezték a tudóst, aki egy csapásra világhírű lett.

Január 27-e Szent Száva napja, akit az iskolák védőszentjeként tartanak számon Szerbiában. A legtöbb iskolában alkalmi rendezvényen emlékeznek meg a nagy műveltségű Rastko Nemanjićról (ez volt az eredeti neve), akit a szerb államiság megteremtőjeként tisztelnek, és aki egy személyben dinasztiaalapító is. Az önálló szerb ortodox egyház megalapítója, továbbá az első érsek, író, fordító és törvényíró: bizánci törvénykönyvet fordított az egyházi életre, kolostori szabályzatot és egyházi költeményeket írt. 1174-ben született, 1236. január 14-én hunyt el.

Madárparadicsom a bolgár Szrebarna-tónál

Bulgária madarainak körülbelül a fele a Szrebarna-tónál talált élőhelyre. Legáltalában száz különböző madárfaj fészkel itt, közöttük sok veszélyeztetett. Bulgária északkeleti részén található ez a bekerített, nem látogatható természetvédelmi terület. A bolgár és román határt is érintő Duna vízgyűjtő területéhez tartozó Szrebarna bioszféra-rezervátumot 1983-ban vették fel a Világörökség listájára, minthogy sok veszélyeztetett madárfaj fontos európai költőhelye és több mint nyolcvanféle költöző madárfaj telelőhelye.

A rezervátum területének kétharmadát nádasok borítják, amelyek sűrű környűrűt alkotnak a Szrebarna-tó körül. A nád magassága helyenként eléri a hatméteres magasságot, ez a hely a madarak számára igazi paradicsom. A tó különleges víz alatti flóráját nagyrészt mélyfűfélék teszik ki, valamint mocsári nefelejcs és csomorika színesíti a képet, közöttük csukák és sügérek úszkálnak zsákmányra lesve.

A tó felülnézetből

na bioszféra-rezervátumban tölti a nyarat. A borzas pelikánok március elején érkeznek ide, és kora ősszel távoznak a Nílus-menti telelőhelyeikre. Az utóbbi években egyre kevesebb pelikán költi ki utódait Szrebarnában.

pelikán populáció, valamint 10–15 nemes kócsag pár kizárólagos bulgáriai költőhelye Szrebarna. Öt további gémféle mintegy ezer fészekkel, legfeljebb tíz pár kanalas gém és még számos faj: *kis kárókatona*, *bukó*- és *üstökös réce*, *szerkő* és *fattyúszerkő* költ itt.

A rezervátumot az erősen veszélyeztetett madarak miatt kerítették körbe, mivel a sok látogató csak további zavaró tényező lenne életükben, amelyből pedig egyre több van. A víz minősége erősen megromlott a túba ömlő tisztítatlan szennyvíz, a környék mezőgazdasági művelése miatt. Régebben a Duna évenként kétszeri áradása biztosította a tó háromméteres mélységét, és a szükséges friss víz mennyiségét. 1978 óta azonban mindössze egy csatorna biztosítja a kapcsolatot a Dunával, ami sajnos nem képes elegendő vizet biztosítani a tónak. Szemmel látható Szrebarna-tó feltöltődése, ami tovább súlyosbítja a helyzetet. Egyre több helyen növekednek meg a nádszigetek, annyira, hogy a rókák most már minden különösebb erőfeszítés nélkül hozzáférnek a tojásokat vagy fiókákat rejtő fészkekhez, nagy kárt okozva ezzel a madárpopulációkban. (Sulinet.hu)

Nagy lilik

Kárókatona zsákmánnyal

A leglátványosabb produkciót a tó ősszel kínálja, ilyenkor a *gólyák* nagy csapatokban, hangosan kelepelve köröznek a víz felett. Éles szemű *réti sasok* magasból vizslatják fáradhatatlanul eleség után a tájat. *Nagy lilikek* vonulnak elképesztően hosszú sorokban, nemes *kócsagok* vigyáznak kicsinyeikre. A nád között jól elrejtőzve fészkelnek a vörös gémekek és kis kócsagok, megosztva területüket az *üstökös gémekekkel*. Itt költik ki tojásaikat a kárókatónák és az elegáns tollruhájukhoz zöld kalapot viselő *barna íbiszek* is. Télen *vörösnyakú ludak*, *kék-begyek* és *barkós cinegék* is fészket raknak itt.

Az emlősvilágot a *vidrák* és a *pézsmapocokok* képviselik a legnagyobb számban. Ők előszeretettel fogyasztják a pirosszemű *keszeget*, *compókat*, de nem haboznak akkor sem, ha egy *kecskebékát* vagy egy *folyami rákot* kell megenniük. A nádasban otthonra leltek a *vízisikló* és a *mocsári teknősök* is. A természetvédelmi területen több mint 180 féle madárfaj él, köztük a már említett kis létszámú borzas

Fiatal szerkők

A tél közeledtekor sok észak-európai szárnycsőrű jön ide, hogy átmenetileg biztos menedékre találjanak. Az egyik legkülönlegesebb itt található madár a *borzas pelikán*, amelynek kicsiny kolóniája a nádtenger északi részén lévő úszó szigeteken tölti idejét, itt költi ki utódait is. Ebből a madárfajból az egész világon mintegy ezer pár él, ebből néhány tucat a Szrebar-

Tudod-e?

Atéli hónapokban sok helyen – így Vajdaságban is –, irtják a nádat, mert a növény jól hasznosítható. Szigetelőanyagként, kerítésnek, tetőnek egyaránt felhasználják. Télen, amikor befagy a talaj, a főleg nedves, lápos területeket kedvelő vízi növény könnyen megközelíthető. Ilyenkor nádvágók lepik el a tájat, és vágják, majd kévébe kötik a növényt. Így már szállítható a fel dolgozóhelyig.

Angliában nevelik fel az elárvult budapesti orangutánkölyköt

Gondozói társaságában útnak indult Bulu Mata, a három hónapos, elárvult orangutánkölyök a Fővárosi Állat- és Növénykertből, hogy a jövőben egy angliai „orangután bölcsődében” gondoskodjanak róla. A szeptember 4-én a budapesti állatkertben született orangutánkölyök anyja már korábban is beteg volt, egy héttel a szülést követően pedig elpusztult. A kölyköt így a gondozók nevelték, kezdetben főként az inkubátorban pihent, de az elmúlt hetekben már sokat tornázott. Táplálását cumisüveg segítségével oldották meg.

Bulu Mata súlya a legutóbbi méréskor már 2800 gramm felett volt, kellően aktív és mozgékony is, így elmondható, hogy felnevelésének legkritikusabb, első szakasza a gondozók jóvoltából sikeresen lezárult. Élete következő szakaszát a dél-angliai Dorsetben található Monkey World főemlősmentő központjában tölti majd, ott működik Európa egyetlen „orangután bölcsődéje”. Bár Budapesten is fel tudnák nevelni az orangutánt, a szakemberek szerint mégis az a legjobb megoldás a kölyök számára, ha egy kifejezetten elárvult orangutánokkal foglalkozó „bölcsődébe” kerül.

A Monkey Worldben a szakmai felkészültség mellett vannak olyan nőstények is, amelyek alkalmasak lennének a kicsi gondozására, hiszen az az ideális, ha a kismajom a fajtársai között nevelkedhet. Arról, hogy a továbbiakban is ott marad-e, később döntenek.

A kölyök új otthonában először egy számára előkészített, elkülönített helyre kerül, ahol az első napokban a gondozók viselik a gondját. A későbbiekben fokozatosan ismertetik össze a többi ott élő fiatal orangutánnal, illetve egy idősebb, tapasztaltabb nősténnyel, aki szerencsés esetben akár a kölyök nevelőanyjának szerepét is átveheti.

Bulu Mata elutazásával a budapesti állatkert nem marad orangutánkölyök nélkül, hiszen november 24-én a csapat egy másik nősténye szintén életet adott egy kismajomnak. A most kéthetes kölyök és az anyaállat is teljesen egészséges.

Csendes pusztulás – Hová tűntek a zsiráfok?

A fajt a kihalás veszélye fenyegeti, mégis alig tesznek a megmentésükért valamit.

Sajnos egyre több az olyan állatfaj, melyet a kihalás veszélye fenyeget, megmentésükért pedig egy rakás kampányt indítottak már. Ám míg például az elefántok, a jegesmedvék vagy a pandák folyamatos pusztulása hatalmas médiavisszhangot kapott, és számtalan kampányt is indítottak az érdekében, a vadon élő zsiráfokról valahogy mindenki megfeledkezett. Pedig az elmúlt 15 évben 40%-kal csökkent az egyedyszámuk, és ha ez a tendencia folytatódik, teljesen kipusztulhatnak a természetes élőhelyeiken.

1999-ben még körülbelül 140 ezer példány élt vadon, most viszont már a 80 ezret sem éri el a számuk. Ami azért is érdekes, mert az egyre jobban védett elefántok még 450 ezren vannak. Természetesen nem arról van szó, hogy az elefántok pusztulása elleni küzdelem ne lenne fontos, de furcsa, hogy a zsiráfokkal, amelyek ötöd annyian sincsenek már, alig foglalkozik valaki.

Julian Fennessey, a Giraffe Conservation Foundation (GCF, a zsiráfok megóvásáért létrehozott alapítvány) elnöke „csendes kihalásnak” nevezte a jelenséget, és kiemelte, hogy nagyon fontos lenne több figyelmet szentelni ennek a szinte elfeledett fajnak.

A figyelmen kívül hagyás okai valószínűleg arra vezethetők vissza, hogy az emberek tévesen azt gondolják, hogy temérdek zsiráf van a világon, hatalmas testük miatt pedig sokaknak eszébe sem jut, hogy veszélyben vannak. Ráadásul nem csak a védelem terén vannak hátrányban: a tudományos irodalomban is alig lehet találni róluk valamit a többi fajhoz képest.

A GCF mindent megtesz azért, hogy nemzetközi figyelmet irányítson a zsiráfokra, ezzel is megpróbálva visszaszorítani az orvvadászatot és az ember által okozott természetes élőhelyek pusztítását.

RÜGYFAKADÁS

„Én itthon maradok!” – Elképzelésem jövőendő életemről

Íme, itt állok a felnőttkor küszöbén, ahol a jó és a rossz dolgok nagy sebességgel váltják egymást.

Néha nem is tudom, álmodom-e, vagy valóság ez, hogy már ideértem. Gyorsan pörögnek a napok, az eseményeket már követni sem tudom, csak gondolkodom. Hova tovább? Milyen pályát válasszak? Éle-tünk fontos meghatározója, hogy szeretjük-e a munkánkat.

Az ember folyton keresi a boldogságot. Ebben a pillanatban számomra a jó pályaválasztás jelentené a boldogságot, hogy a későbbiekben ne essen nehezemre a munka. A szüleim mindenben támogatnak.

Az állatorvosi hivatáshoz is húz a szívem, de sajnos országunkban a lehetőségek szűkösek.

Itt kellene hagyni a családot, ami számomra a legfontosabb kincs a világon, és elmenni más országba?!

A barátoktól elszakadni, a szülőföldemet elhagyni, új tájon, új városban kellene mindent kezdeni előlről? Tétlen vagyok még, és csak gondolkodom, gondolkodom.

Külföldön csak bevándorló lennék, és nem lenne meg mindaz, ami itt van. Ott minden szép és jó, innen nézve, de szerintem ott sincs kol-bászból a kerítés. Itthon képzem el a jövőmet.

Itt éltek a nagyszüleim, dédszüleim, ükszüleim, ez a táj a miénk. Előttem az élet, s ezen a földön szeretném járni az Élet nagy útjait, ebben a környezetben szeretnék érvényesülni.

A szülőföld az a hely, ahol az ember igazán boldog lehet, itt a leg-könnyebb a magasba emelkedni, hisz sok felemelő dolgot tudhatunk magunk mögött. Idegenben nem ilyen egyszerű, ott „kivülállók” vagyunk, kevesebb az ölelő kar, és a honvágy nyomasztó érzését is megismeri az ember.

A szülőföld egybekapcsolja a városkát az otthon melegével, anyám jó főztjével, szeretteimmel.

Ha végigsétálok az utcán, tudom, hogy hol van megrepedve a gya-logút, melyik kapunál fog rám viczorogni a kutya, és melyik illatozó kertből szakíthatok egy szál virágot. Jó érzéssel tölt el, hogy nagyokat köszönhetek a kispadon ülő néniknek és bácsiknak. Tudom, melyik mo-soly mit rejt, s nem zavar, ha összesúgnak a hátam mögött: „De meg-nőtt ez a gyerek!” Az utcákat járva, intézményekben dolgomat intézve mindig ismerősökkel futok össze.

Szeretem ezt a kisvárosi hangulatot, hiszen minden ideköt.

Almási Vivien, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Tél

Csillog-villog a világ,
Ablakon a jégvirág,
Fák ágán néhány levél,
Havat hoz az esti szél.

Ó, de szép, ó, de jó,
Leesett végre a fehér hó!
Hull a házra, hull a fára,
A járdára, a lámpára.

A gyerekek hóembert készítenek.
Hóból van az egész teste,
Kezében a seprű nyele,
Ki mer megbirkózni vele?

Ó, de jó, ó, de szép,
Itt van végre a gyönyörű tél!

**Fehér Melitta, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Küzdeni kell

Mi az élet? Egy nagy küzdelem? Talán igen, talán nem. Sok minde-nért meg kell küzdenünk az életben. Családért, munkáért, jobb osztály-zatokért, szerelemért vagy akár az életünkért is.

Az öreg halásznak is sok mindenért meg kellett küzdenie. Már 84 napja nem fogott semmit, és még a falubeliek is kinevették. De ő nem adta fel. Hitt abban, hogy a nyolcvanötödik nap lesz a szerencsenapja, és úgy is lett. A nyolcvanötödik napon is elindultunk, bevezett mesz-szire a tengeren, és kapása lett. A nagy hal 3 napig húzta a csónakot. Ez alatt az idő alatt Santiago megéhezett, és többször meg is sebesült. Nem volt sem élelme, sem segítsége. Egyedül volt. Háromnap küzde-lem után végre sikerült kifognia a nagy marlint, de még nem örülhetett. Még meg kellett küzdenie a cápákkal is. Sokáig harcolt ellenük, de mire hazaért, addigra a hálnak csak a csontváza maradt meg.

Akkor vajon érdemes volt neki küzdeni? Én úgy gondolom, hogy küzdenünk kell. Ha küzdünk, veszíthetünk, de ha meg sem próbáljuk, akkor már veszítettünk is. Mindenre 50% esély van. Vagy nyerünk, vagy nem. Nekem szerencsére nem sok mindenért kellett keményen meg-küzdenem az eddigi életemben, mert egy olyan családban születtem, hogy amit tudtak, megadtak, megadtak nekem. Idáig csak a jobb osz-tályzatokért kellett küzdenem. Tavaly félévkor nyolc négyesem lett, és mindenki azt mondta, hogy év végére nem leszek 5,00, de én nem adtam fel. Második félévben elkezdtem többet tanulni, szorgalmasabb lettem, aminek a tanárok és a szüleim is örültek, és év végére szinkritűnő lettem. Van, hogy az élet ad egy pofont, és a padlóra kerülünk, de fel kell állnunk, és küzdeni tovább.

Csinálni, ha nehéz, csinálni, ha fáj. Azért, ami szép, és azért, ami jó, küzdenünk kell. A sportolók is ezt csinálják. Hogyha veszítenek, nem adják fel, hanem felállnak, és tovább próbálkoznak, amíg nem sikerül. Így van ez a való életben is. Lehet, hogy olykor küzdünk valamiért, de mégsem kapjuk meg, mert lehet, hogy sokkal jobbat érdemlünk. Ilyenkor kiborulunk, mert már megint nem sikerült. Végül a nagy zivatarok után is jön szívárvány.

Van, hogy olykor feladnánk már az egészet, de valami azt súgja, ne tedd, ne add fel, próbáld meg még egyszer. Ahogy Kossuth is mon-dta: „Soha le nem mondani, soha el nem csüggedni, ha kell mindig újra kezdeni.”

Cibolya Stella, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Így felelünk mi

Felelni senki sem szeret, de természetesen majdnem minden tan-tárgyból sor kerül erre.

A biológiaóra mindenki kedvence, mert a tanárunk elég laza, a sűgás pedig nála „megengedett”. Így tehát a biológia tanulásával nem foglalko-

Bujza Réka, 3. osztály, Kis Ferenc iskola, Oromhegyes

Herbatényi Zalán, 4. osztály, Óbecse, Petőfi Sándor iskola

zunk sokat, a házi feladatot is az óra előtti szünetben csináljuk meg. Egy szerdai napon, szokás szerint, a tanár sokat késett. Már csak mi voltunk a folyosón. Az osztály negyede szorgalmasan másolta a házi feladatot a terem előtt, a többiek pedig szaladgáltak és hangoskodtak. Csöngetés után 20 perccel a tanár megjelent a folyosó sarkán, mi pedig összeszedtük a táskáinkat és kabátjainkat. A tanár kizárta az ajtót, és beengedett minket. Miután mindenki helyet foglalt, a tanár megkérdezte, hogy ki akar felelni. Senki sem jelentkezett, csak a füzetünket lapozgattuk.

– Dániel! Úgy tudom, te szeretnél felelni! – mondta végül a tanár.

– De tanár úr! Tegnap volt a születnapom, nem volt időm tanulni! – felelte Dániel.

A tanár mosolyogva megcsóválta a fejét, és megbocsátotta Dani hanyagságát társunk legnagyobb örömére. Átlapozta a naplót, új „pácienst” keresve.

– Árpád, állj fel! – mondta a tanár.

– Nekem pedig ma van a születnapom, tanár úr! – válaszolta Árpád.

A tanár sóhajtott, és ismét engedett. Következőnek Zolit szólította fel, aki az óra kezdete óta hülyéskedett és beszélt.

– Na, Zoltán, mondd el mi a tápláléklánc! – mondta a tanár.

Zoli természetesen nem készült, így egy „kreatív” válasszal állt elő.

– A tápláléklánc az, amikor a sajt megeszi az egeret...

Erre kirobbant a nevetés, majd amikor a tanár lecsitított minket, Zoli folytatta:

– Vagyis, amikor az egér megeszi a sajtot, az egeret a macska, a macskát pedig a kutya, a kutyát meg a kínai.

Újból nevetni kezdtünk, a tanár pedig új kérdést tett fel Zolinak:

– Hogyan csoportosítjuk az élőlényeket aszerint, hogy mit esznek?

– Vannak növényevők, hulladékevők, ragadozók és dagadozók – mondta Zoli, és az utolsó szónál Ádáma nézett.

Persze megint nevtünk, a tanárnak pedig elfogyott a türelme, és beírta Zolinak az egyszert, majd kiküldte az osztályteremből.

A biológiaóra vicces, de ennek is van egy tanulsága, mégpedig az, hogy gondolkozzunk, mielőtt beszélünk feleléskor.

Egri Sára, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Testvérem

Testvéretem Pásztor Arnoldnak hívják és húszéves. Már régen befejezte az iskolát.

Magas és sovány testalkatú. A szeme barna, a haja is barna színű. Jóságos, mert sokat segít. Barátságos, akit megismer, azzal szeret sokat beszélgetni. Vidám, sokat szokott viccelődni. Sokat beszélgetünk, azt is elmesélte, hogy milyen volt az iskola az ő idejében. Tiszteletudó és illedelmes. Csak azt nem szereti, ha reggel korán felébresztik, amikor nem kell mennie dolgozni. Villamosgép- és készülékszerelő a szakmája. Néha, ha van ideje, játszik velem.

Én nagyon szeretem a testvéretemet.

Pásztor Flórián, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

RÜGYFAKADÁS

Szegény Gélyi János lovai

Lovaim sörényét fontam,
Feleségem suttogását hallottam:
„Két rózsza lesz a mellemen,
Ha pirosat ejtem az útra,
Maradjon, ha fehéret jöjjön!”

Elszorult a szívem,
Megzsibbadt a kezem,
Mindent visszajárul tettem,
Tudtam, ezek a szavak mit jelentenek.

Elindultunk a négy gyönyörű lóval,
Feleségem mellén a rózsákkal.
Beszélt hozzám, én hallgattam,
Csipke Sándort a kenderáztatónál láttam.
Feleségem szeme csillogott,
A fehér rózsza az útra hullott.

Eresztem a gyeplőt,
Feleségem kérlel:
„Tartsd azt a gyeplőt,
Édes uram-férjem!”

Közel volt már a szakadék,
A gyeplőszárat eldobtam,
A lovaim sebesen száguldtak.

Dékány Áron, 8. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Szülőföldem

„Itt születtem én ezen a tájon,
Az alföldi szép nagy rónaságon.”

(Petőfi Sándor: Szülőföldemen)

Emlékezetem óta ebben a faluban élek, amit Magyarcsernyének hívnak. Valahogy büszkének is érzem magam, amiért csernyei vagyok, hiszen számomra nincs szebb település a miénknl.

A falunk központjában van a Szent Ágota-templom, nem messze tőle a Petőfi Sándor Általános Iskola. Szomszédságában található az Ady Endre Művelődési Egyesület, ahova táncpróbákra járok. Itt színházi előadásokat, műsorokat is rendeznek. Futballpályánk sokszor hangos a sporteseményektől. A focicsapatban, a Rohamban sok helybeli fiatal játszik, majdnem minden hétvégén van mérkőzés a szurkolók nagy örömére. Ezenkívül üzletek, cukrászda is működik a falusiak számára.

Sajnos mostanában nagyon sokan elköltöznek, vagy már korábban elmentek a településünkről. Ezek az elvándoroltak falunapkor (július) vagy búcsúkor (február), esetleg a nyári hónapokban jönnek csak haza... Én úgy érzem, nem tudnék elmenni végleg a falunkból. Mert ha el is utaztam valahova, például Magyarországra, Ausztriába vagy a tengerre, a gondolataim itthon jártak. Minél tovább voltam távol, annál édesebb volt a hazaérkezés. Hiszen idehaza várt a családom és a barátaim. Akkor jöttem rá a következőkre. Bárki elmegy a falunkból, és akármilyen jól érzi is magát az új országban vagy városban, igazi szülőföldje az sohasem lehet.

Apának egy dologban igaz van, mindenkinek a saját faluja a legdrágább kincse. Szülőfalunk hozzánk tartozik, s csakis rajtunk áll, hogyan viszonyulunk hozzá, s mennyire becsüljük meg otthonunkat.

Szabó Judit, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

RÜGYFAKADÁS

Kirándulás

Az 5. osztály végén Ópusztaszerre mentünk kirándulni. Szinte az egész osztály részt vett rajta, valamint a másik két ötödikes osztály.

Szombaton reggel negyed hatkor már a színház előtt várakoztunk. Az emeletes autóbusz fél hatkor érkezett meg. Odafelé menet Bettivel ültem az emeleten, az osztálytársak pedig előttünk, illetve mögöttünk. Jól szórakoztunk az úton. A határon nem vártunk sokat, ezért idejében értünk Szegedre. Felvettük az útvezetőt, és mivel Ópusztaszer jóval később nyitott, körbebuszoztuk az idegenvezetővel Szegedet. Mikor megnéztük a látványosságokat, folytattuk utunkat. Ópusztaszer bejáratánál hatalmas sor állt, de szerencsére gyorsan bejutottunk. Egy rendezett, szép parkon mentünk át. Megnéztük Magyarország királyainak és fejedelmeinek szobrait, melyek egy emlékmű körül voltak elhelyezve. Megtekintettük egy várnak az alapjait, majd egy régi falut és iskoláját. Ezek után elhagytuk Ópusztaszer, és elmentünk ebédelni. Az étterem be volt rendezve mindenféle régi tárggyal. Még vártunk az ebédre, jól elbeszélgettünk.

– Nektek eddig hogy tetszik? – kérdeztem a velem egy asztalnál ülőktől.

– Nekem nagyon jó, de én kíváncsi vagyok a Feszty-körképre – mondta Virág.

– Én a lovasbemutatót várom – mondta Zsolti, aki szereti a lovakat, és lovas íjászatra is jár.

– De még árvízbemutatóra is megyünk – mondta Petra.

Ebéd után visszamentünk Ópusztaszerre. Első megállónk a Feszty-körkép volt, amit egy hatalmas épületben néztünk meg. Egy szobor körül lépcsőztünk csigalépcsőn felfelé, a végén pedig egy nagy terembe érkezünk, melynek falán ott volt a híres honfoglalást ábrázoló festmény. Ez a festmény leírhatatlan, csak az tudja elképzelni, aki már élőben is látta. A terem közepén van egy emelvény, amelyen körbe-körbe sétálhatsz, hogy láthasd a festmény minden részét. Ezután elmentünk a lovasbemutatóra, ahol az ügyes lovasok bemutatták, hogyan harcoltak és vadásztak a régi időkben. Az árvízbemutató is nagyon érdekes volt. Egy terepasztalon mutatták be, hogyan öntötte el Szegedet és a környező városokat az árvíz.

Nagyon jó kirándulás volt. Máskor is szívesen elmennék.

Koós Enikő, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az anyanyelv meghatározó

A csantavéri Hunyadi János iskola 8. c osztályának véleménye anyanyelvünkről:

1. Az én anyanyelvem a magyar nyelv, ami meghatározza az életem is. (Nagy Zsuzsanna)

2. Sok szép nyelv van a világon, de szerintem ez a legszebb! (Bózsity Dániel)

3. Rendkívül szeretem az anyanyelvem, boldog vagyok, hogy magyar lehetek, és hogy magyarul beszélhetek. (Nagy Gábor)

4. A jövőben is szeretném ápolni a drága anyanyelvemet. Remélem, hogy többen is ezt tűzték/tűzik ki célul. (Szabó Lóránt)

5. Az anyanyelv számomra a kiskorom óta tanult beszéd, amit egész életemben használni fogok. (Madár Alex)

6. Személy szerint mindenkinek a magyar nyelvet ajánlanám, mert általa nagyon sokat bővílhet mindannyiunk szókinccse. (Szakács Kilián)

7. Az anyanyelv számomra egyfajta felelősséget is jelent. Attól a naptól kezdve, amikor elsajátítottuk életünk első nyelvét, felelősek vagyunk azért, hogy megőrizzük, továbbadjuk utódainknak, és majd csak halálunkkor veszítsük el. (Borbély Jácint)

8. Az én anyanyelvem a magyar. Büszke is vagyok rá, mert szerintem a magyar egy igazán nehéz nyelv. (Balázs Nikoletta)

9. Én az anyanyelvemet nem cserélném le másik nyelvre. (Horvát Szabasztián)

10. Az anyanyelv azt jelenti számomra, hogy amikor én megszülettem, akkor az én anyanyelvemet, a magyar használtam. (Petric Dórián)

Kedves Pajtások!

Sok-sok fogalmazás közül tudtuk kiválasztani a ma megjelent alkotásokat, mert decemberben igazán színvonalas munkákkal leptetek meg bennünket. Az elmúlt hét azonban már igazi szünidei hangulatot eredményezett, mert a postás még csak felénk sem nézett, nemhogy hozott volna valamit.

Természetesen számítottunk további együttműködésekre. Újra felhívnom a figyelmet, hogy nemcsak fogalmazásokat, hanem képzőművészeti alkotásokat is várunk és közlünk.

Nagy Magdolna

11. Jó, hogy magyar vagyok, legalább nem kell szenvednem azzal, hogy megtanuljam ezt a nyelvet. Emellett büszke is vagyok rá. (Pásztor Krisztián)

12. A magyar nyelv nem olyan, mint a többi nyelv, hanem különleges számomra. Szerintem, nagyon fontos lenne az, hogy az anyanyelvünket megőrizzük, és ha megőriznénk, nem halna ki. Minél többen beszélünk, annál jobban terjedne. Beszélhetünk mi sok nyelvet, de az anyanyelvünk az, ami magyarrá tesz minket. (Búrany Boglárka)

13. Születésemről kezdve a magyar nyelvet beszélem, tanulom. Szerintem az anyanyelvem csodálatos nyelv. (Fodor Boglárka)

14. Nagyon jó, hogy megtanulhattam magyarul beszélni, és még sok más dolgot is anyanyelvemen. (Csákány Krisztina)

15. Születésemről kezdve tanulom a magyart. Édesanyám tanította meg velem, amikor még kis totyogó voltam. Ahogy az is biztos, hogy a magyar nyelvet örökké ápolni és tanulni fogom. Soha, de soha nem hagyom figyelmen kívül. Az anyanyelvet nem lehet elfelejteni. Az megtörténhet, hogy sokáig nem használjuk, de az anyanyelv mindig ott lesz a szívünkben. (Gandis Szabasztián)

16. Én nagyon örülök, hogy magyar származású vagyok, azért örülök, mert végül is akárhova elmegyek, magyarok mindenhol élnek. (Csákány Kinga)

17. Az iskolában ezen a nyelven tanulunk mindent. Örülök, hogy a magyar nyelv használóinak az egyik tagja lehetek. (Mecserik Anita)

18. A magyar nyelv sokszínű, nehéz. Amit itt, a fogalmazásomban leírtam a magyar nyelvről, az csak egy töredéke. Én is csak még felfedező vagyok ebben a szép magyar nyelvben. (Csetvei Alen)

Tréfás mese

Egyik nap elmentem a kiszáradt tengerre nyaralni.

Beleugrottam a vízbe, s megebédeltem. Igen ám, de elaludtam, s a cápa leharapta a lábamat. Ám én sikeresen megrúgtam. Elbújtam egy nagy fa mögé, s ott nem vett észre. Elmentem a hotelbe, hogy horgászszak egy jót, s legyen vacsorám. Fogtam is egy szép, nagy palacsintát. Gyorsan megittam, és lefeküdtem. De ki tudna télen takaró nélkül aludni? Szóltam a téréképnek, hogy jöjjön oda. El is aludtam. Másnap elmentem egy kávézóba, s elnyaltam egy szalonnát. Később elmentem egy lakodalomba. Nagyon jót úsztam. Egyszer csak megláttam, hogy Michale Phelps világbajnok úszó focizik, nem is tud úszni. Gyorsan a segítségére siettem. Volt a zsebemben egy alma. Odadobtam neki, hadd ússzon ki vele. Lementem az erdőbe, ahol csak két bokor volt. Az egyik meggyet, a másik almát termett. Megkóstoltam őket, s egy szép mezőn találtam magam. Ezen a mezőn nem volt egy szál fű sem. Megláttam három követ, s házat építettem belőlük. Ledőltem az ágyba, s tanultam. Mire felébredtem, egy étteremben találtam magam. Megittam egy szelet kenyert, s útnak indultam. Mire beesteledett, egy pap nélküli templomhoz értem. Kihasználtam az alkalmat, s megfürödtem a gyertyákban. Mikor megjelent a kántor, azt hazudtam, hogy imádkozom.

Végezetül pedig teleültettem Kókuszországot könyvekkel. Aki nem hiszi, járjon utána!

Oroszlámos Tamás, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Éliás nagy író szeretett volna lenni. Húszéves volt, s mögötte pár novella és vers. Egy könyvet szeretett volna, amelyben összegyűjtött írásai szerepelnek. Egy éjjel furcsát álmódott.

Éppen szokás szerint írt, amikor egyszer csak felsóhajtott, s azt mondta magában:

– Bárcsak ne kéne annyit agyalnom ezen a könyvön.

Egy regényt írt. Írt és írt, amikor egy angyal leszáll hozzája:

– Írogatsz?

– Ki maga? – kérdezte Éliás.

– Egy angyal vagyok!

Éliás oda sem figyelt, csak írt és gyötörte magát. Az angyal megkérdezte:

– Mit csinálsz te?

– Írok, író vagyok, vagy legalábbis leszek!

– Aha, értem. De miért vagy ilyen ingerült?

– Mert sokat kell agyalnom ezzel az írással!

– Ja, értem. Ez szomorú dolog.

Az angyal máris tudta, mitévő legyen. Fogta a varázspálcáját, s egy gépezetet varázsolta elő. Éliás odatekintett s meglepődött.

– Ez meg mi?

– Ezzel a géppel megálmodhatod a könyvedet, amiről álmodsz, anélkül, hogy megírnád.

– Komolyan?

– Igen. Ez a könyv helyetted megírja azt, amit csak akarsz.

Éliás nem hitt a füleinek. Örült nagyon.

– Sok szerencséd! – s azzal az angyal eltűnt.

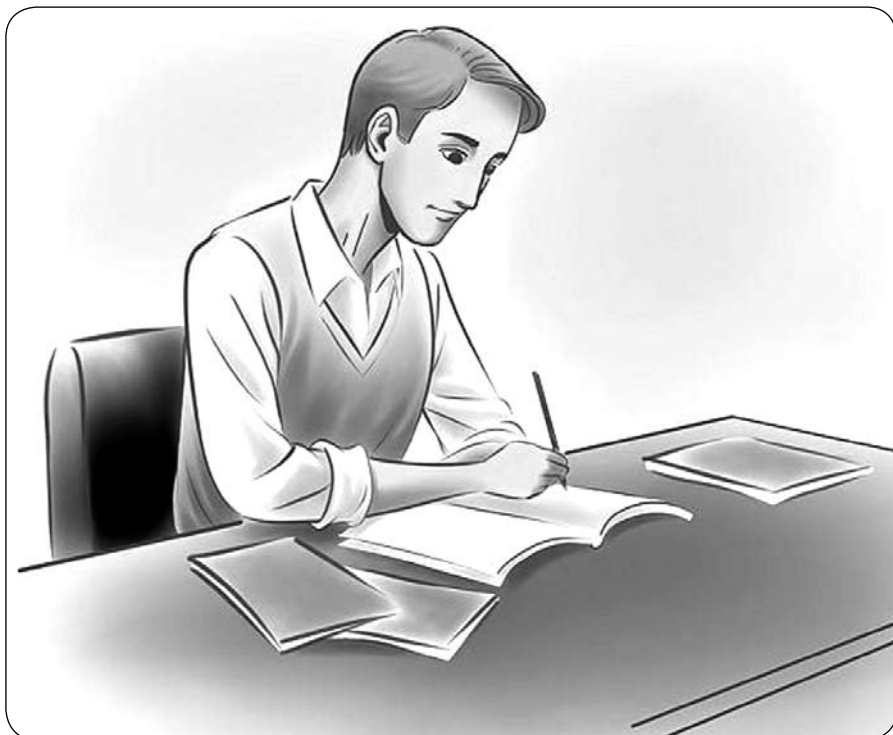
Éliás pedig a szerkezethez hajolt. Nem is értett hozzá. Egyszer csak megszólalt:

– Én vagyok a könyvvarázsló!

– Éliás vagyok, s íróknak készülök!

– Könyvet szeretnél?

– Igen, anélkül, hogy megírnám!

A könyvvarázsló

– Csak mondd el a tartalmát és a címét! Éliás úgy is tett.

– Értem – szölt utána a szerkezet. – Két nap múlva visszajövök hozzád a kész könyvvel!

– Nagyszerű! – ujjongott az író.

Éliás mérhetetlenül boldog volt. Alig várta, hogy elteljen a két nap. Pontban 48 óra múlva megjelent a szerkezet a kész könyvvel. Éliás szemei csillogtak a boldogságtól és az örömtől. A szerkezet így szólt:

– Itt a könyved!

Éliás a kezébe vette. Lapozgatta, olvasgatta, minden az elgondolása szerint történt, de valahogy mégsem volt már boldog.

– Mi a baj? – kérdezte a szerkezet.

– Nem is tudom! Mintha nem én írtam volna!

– Én írtam! – szölt a szerkezet.

– Egyáltalán nem vagyok boldog. Örülök a könyvnek, de valami ürességet érzek.

A szerkezet nem értette Éliást. Ekkor megjelent az angyal.

Máris kérdezte Éliást:

– Nem vagy boldog?

– Nem! Egyáltalán nem!

– Hogy is lennél az! – válaszolt nyersen az angyal.

Ahhoz, hogy örülj, ahhoz meg kellett volna érte dolgoznod. A siker. Ez így valóban olyan, mintha nem is te írtad volna! A hegyász is csak akkor boldog, ha megmászta a hegyet, s a csúcra ér! Te nem tettél semmit, nem másztad meg azt a bizonyos hegyet, vagyis a könyv létrejöttéhez vezető utat! Érted már?

– Azt hiszem igen! – szölt szomorúan Éliás.

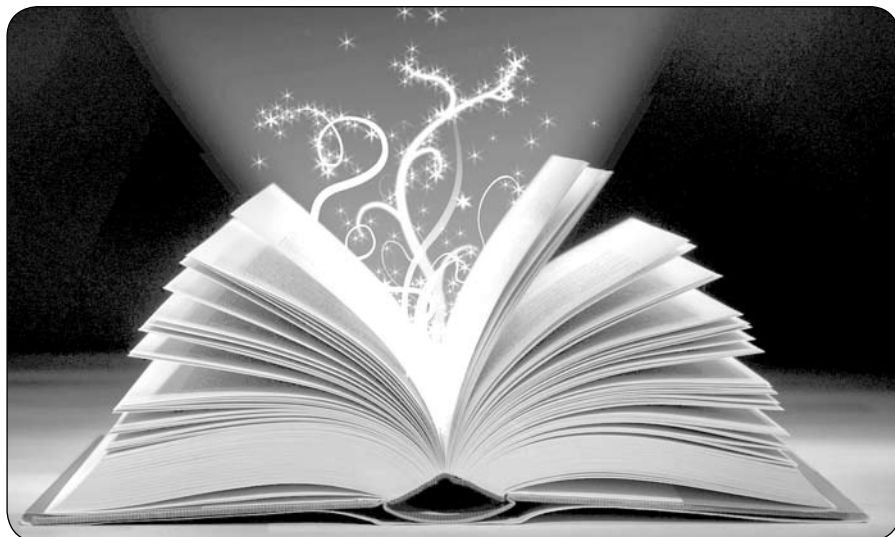
– Csak íj tovább, s ha úgy van sikered, ezerszer boldogabb leszel!

S azzal az angyal elvitte a könyvvarázslót, és eltűnt. Éliás meg felébredt.

– Most már tiszta minden előttem! Meg kell küzdenem a sikerért – csak úgy leszek boldog!

Felkelt, megmosakodott, s írni kezdett lázasan...

Dinók Zoltán

Dragomán György
Máglya
 (Részlet)

Egy

Az igazgatói iroda előtt, a folyosón várok. A tablókat nézem, a sok fehér blúzos végzöst. Én csak öt év múlva ballagok. A frizurájukat nézem, a legtöbbször copfja van, megfogom a copfomat, elhatározom, hogy én majd azt kérem, hadd lehessen kibontott hajjal a tablóképen. Lehúszom a copfomról a hajgumit, kibontom a hajam, az ujjaimmal megfésülöm. Már elég hosszú. Régóta növeszttem.

Várok. Kinézek az ablakon, a parkra. A sétány két oldalán, a kopasz jegenyék tetején fekete madarak ülnek. Varjak.

Nézem a varjakat. Várok.

Azon gondolkodom, vajon mit akarhat tőlem az igazgatónő.

Majdnem fél éve vagyok az intézetben. Mindenki kedves velem, a többiek, a tanárok, a nevelők. Sajnálják amiatt, ami Apával és Anyával történt.

A fákat nézem, nem akarok rájuk gondolni. Várok.

Végre nyílik az ajtó. Az igazgatónő kiszól, hogy bemehetek.

Bemegyek.

Az irodában két karosszék áll az igazgatónő íróasztala előtt. Az egyik üres, az igazgatónő int, üljek oda.

A másik székben ül valaki. Egy öreg néni. Görnyedten előredől, csak a fekete szetterét meg a csontos vállát látom, a vállára terített nagy fekete kendőt. Két tenyere között kicsi kávéscsészét melengtet, forgatja, rázogatja. A csésze tetejére rá van fektetve a megfordított csészealj, a néni csontos ujjai rászorítják, mint-ha félne, hogy kiszökik belőle valami.

Leülök. Köszönök. A karosszék bőrpárnája kényelmetlenül kemény.

A néni rám néz, köszön, a nevemen szólít. Hideg, sűrű szeme van, az arca szigorú, a hangja hideg.

Az igazgatónő azt mondja, a néni hozzám jött.

A néni azt mondja, ő a nagymamám, és azért jött, mert magához akar venni.

Mondom, hogy nekem nincs nagymamám. Sem nagyapám. Egyáltalán senkim sincsen.

A néni azt mondja, rosszul tudom. Ő igenis a nagymamám. Az édesanyám anyja.

Azt mondom, nem igaz. Édesanyám árva volt.

A néni azt mondja, nem. Nem volt árva, de-hogy volt árva. Csak csúnyán összeveszett az anyjával és az apjával. Elment, otthagya őket egy nagy veszekedés után, azt mondta, nem

akarja látni őket soha többet. Ezt kívánta, és tessék, így is lett, bár ne kívánta volna. Ők nem hallottak róla azután, azt sem tudták, él-e, hal-e, arról sem tudtak, hogy van egy unokájuk. Szegény nagyapám már nem is fogja meg tudni. Sosem hitte volna édesanyámról, hogy ilyen hidegszívú tud lenni.

Azt mondom, nem igaz. Nem vagyok az unokája.

A néni azt mondja, de igaz. Igenis igaz. Úgy igaz, ahogy ő itt ül.

Az igazgatónő megszólal. Azt mondja a néninek, jobban tenné, ha tapintatosabb és kedvesebb lenne.

A néni feléje int a csészével, azt mondja, hallgasson, ne szóljon bele, jobb ezt az egészet mindjárt az elején tisztázni. A mozdulat-tól a csészealj megmozdul, körbecsikordul a csésze tetején, de nem esik le, a néni ujjai a helyen tartják.

Az igazgatónő elhallgat. A néni azt mondja neki, menjen ki, legyen szíves, mert négy-szemközt akar velem beszélni.

Mondani akarom, hogy ne menjen, de aztán nem mondok.

Az igazgatónő lassan áll fel, látszik, hogy nem szívesen megy ki, az ajtóból még visszaszól, hogy ott lesz kint a folyosón.

Bólintok.

Az ajtó becsukódik. Nem nézek a néni felé. A cipőmet nézem, a cipő pántjainak feketén csillogó gombjait, ott lent, a bokámnál.

Érzem, hogy a néni megfogja a kezem, a tenyere meleg és nedves, hallom, hogy szipog. Felnézek, látom, hogy könnyes a szeme.

Egy darabig csak néz, nem szólal meg. Látom, hogy lassan csorognak végig a könnyek az arcán.

Megnyalja a száját, egészen halvány rózsaszín a nyelve. Megszólal. A hangja megváltozott. Puhább. Melegebb.

Az mondja, ne haragudjak. Nem akart rosszat mondani édesanyámról. Hogy is mondhatna rosszat róla, hiszen a lánya volt. Az édes-lánya. Akit nem látott több mint tizenhárom éve. És akit nem is lát most már soha többé. Ha haragudott is rá, már megbocsátott neki. És tudja, hogy édesanyám is megbocsátott. Igen. Érti a szívében.

Közelebb húzza hozzám a székem, a keze végigsimít a hajamon.

Azt mondja, nagy ajándék vagyok neki a sorstól. Most, hogy szegény nagyapám meghalt, ő nagyon egyedül maradt, senkije sincsen. Már csak én maradtam neki. Értsem meg, az unokája vagyok, mi összetartozunk, úgy fog szeretni, ahogy az édeslányát szeret-

te. Még annál is jobban. Menjek velem. Nagyon szépen kér, hogy menjek velem.

Nem válaszolok. Nem mondom semmit.

Azt mondja, vele kell mennem. Vele kell mennem, mást nem tehetek, ez a sorsom, azt mondja.

Megszólalok. Azt mondok, nem.

A néni szemében mintha harag lobbanna, de az arca és a szája mosolyog. Azt mondja, bebizonyítja.

Megfogja a kezem, odahúzza a kávéscsészét, együtt fogjuk, ketten, két kézzel. A porcelán meleg.

Azt mondja, figyeljek.

Érzem, hogy mozdul a kezem, egyszerre megfordítjuk a csészet, úgy, hogy a csészealj alulra kerül, rajta fekszik a felfordított csésze. A csésze alól sötétbarna kávézacc szivárog, körbefolyik, csápokot növeszt. Nézem, a csápok megvastagszanak, összeforrnak.

A néni felfordítja a csészet, ráteszi a csésze-aljra. Azt mondja, nézzek bele.

Belenézek.

A kávézacc szövevényes, barna mintát rajzolt a csésze belsejére, olyan, mint egy homoklabirintus.

A néni lassan körbefordítja a csészet, megint azt mondja, figyeljek.

Figyelek.

A mintában egyszer csak meglátom az arcom. Finom vonalakból rajzolódik ki, olyan, mint egy frissen készült barna tusrajz, megismerem a szemem, az orrom, a szám vonalát, az állam. Én vagyok az, és mosolygok.

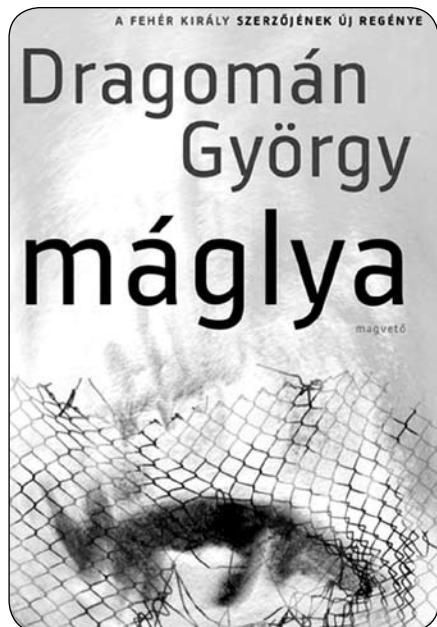
A néni ráteszi az ujját a csésze peremére, körbehúzza rajta, ahogy a körme hozzáér, a porcelán megcsendül, a csésze falán az arcom változani kezd, a vonalak megfolynak, megvastagszanak, mintha nőnék és öregednék. Anya arcát látom, felismerem, ő az, néz és mosolyog, kedvesen, de mégis szomorúan, aztán ő is tovább öregszik, az arca ráncosabb lesz, az álla meghegyesedik, már a néni arcát látom, már ő néz rám a zaccból, néz és mosolyog.

A tenyeremen érzem, hogy egészen kihűlt a csésze, hagyom, hogy kivegye a kezemből, hagyom, hogy az igazgatónő asztalára tegye.

Felnézek, könnyes a szemem, hallom, hogy a néni megszólal.

Azt mondja, szólítsam Nagymamának.

*

Nagymama azt mondja, jobb, ha minél előbb indulunk. Ha elérjük a délutáni vonatot, akkor éjfélre már otthon lehetünk. Menjek, szedjem össze a dolgaimat, pakoljak össze, búcsúzzak el, akitől akarok. Azt mondja, az lenne jó, ha fél óra alatt el tudnék készülni.

Kérdezi, hogy van-e órám, aztán még mielőtt mondhatnám, hogy nincs, de fent a hátlóban van egy nagy falóra, már le is csatolja a saját karóráját. A kezembe adja, azt mondja, hogy ezt az órát mindig is édesanyámnak szánta. Családi örökség.

Az óra meleg a tenyeremben, Nagymama azt mondja, nézzem meg.

Kinyitom a tenyerem. Az óra téglalap alakú, a keskeny számlapon nincsenek számok, gombostűfejnyi színes kövecskék ölnek a helyükön, csillognak, mint a vízcseppek, az, amelyik az egyes helyén van, szinte átlátszó, aztán mindegyik egyre sötétebb, a tizenkettes helyén lévő majdnem fekete.

Soha nem láttam még ilyen órát, a másodpercmutatót nem ugrál, mint a nagy falórán, hanem megállás nélkül megy körbe-körbe, olyan vékony, mint egy hajszál, siklik körbe-körbe, nézem, nem is tudom levenni róla a szemem, úgy forog, mint a kagylóban szokott az örvény, úgy, mintha a kagylóban az örvénybe belehullott volna egy hajszál, úgy, mintha a kagylóban az örvény húzná magába a hajszálát, lejjebb, egyre lejjebb.

Nézem, nem tudom levenni róla a szemem, tényleg egészen olyan, nézem, forog-forog, tele van vízzel a kagyló, hideg-hideg vízzel, én engedtem te, azért, hogy megmossam az arcom, azért, hogy ne sírjak már olyan nagyon, a rendőrtiszt elvtársnő mondta, amikor elengedett, hogy menjek, mossam meg az arcom. Kedves volt, a karom is megsimogatta, pedig én megint meg akartam ütni, én megint meg akartam rúgni, én megint meg akartam harapni, azt akartam, hogy menjen el, menjen vissza, tűnjön vissza oda, ahonnan jött, mintha sosem jött volna fel a lépcsőn, mintha sosem állt volna meg az ajtóknak előtt, mintha sosem csengetett volna be, mintha sosem jött volna be, mintha sosem ültetett volna le, mintha sosem mondta

volna el azt, amit mondott, Anyáról és Apáról és a szénszállító teherkocsiról, mintha sosem mondta volna, hogy sajnálja, hogy őszintén és szívből sajnálja, mintha sosem mondta volna, hogy erősnek kell lennem. Azt akarom, hogy szívja vissza, amit mondott, azt akarom, hogy ne legyen igaz, azt akarom, hogy minden visszacsinálódjon olyanra, mint azelőtt volt, hogy ő megjött és mindent elrontott, azt akarom, hogy Anya és Apa jöjjenek haza.

Beteszem a dugót a kagylóba és elzárom a vizet, nem akarom tovább látni az örvényt. Elég.

Előrehajlok, beledugom az arcom a vízbe, nagyon hideg, a két kezem is beledugom, rászorítom a szememre, visszatartom a levegőt, nem akarok lélegezni, nem akarok Anyára és Apára gondolni, semmire nem akarok gondolni, a víz jéghideg, az arcom jéghideg, a két tenyerem jéghideg, csak lent a tüdőmben forró a levegő, elveszem az arcom elől a tenyerem. Megfogom kétoldalt a kagyló szélét, kinyitom a szemem és kifújom a levegőt, látom a lélegzetem buborékait, nekিপattannak a kagylónak, szétválnak, kisebb buborékokra szakadnak, pörögve úsznak el a szemem előtt, azt gondolom, hogy nem szabad megmozdulni, annyi az egész, hogy nem szabad megmozdulni, be kell szívni a hideg vizet, hogy megtöltse az orrom, a szám, a légcsövem és a tudóm, be kell mélyre szívni ezt a jéghideg vizet, be kell szívni a levegő helyére. A kagyló fehér zománcát nézem, nagyon közel van, látom rajta a vékony repedéseket, be akarom szívni magamba a vizet, nem tudom beszívni.

Kirántom a fejem a kagylóból, vadul, mintha nem is én emelném, majdnem beverem a tarkóm a csapba. A kezem is mozdul, mintha nem én mozdítanám, lenyúl, megfogja a fekete dugó fémkarikáját, megfogja és kitépi a helyéről, a lefolyó szörccsög, nyeli a vizet, nem sírok, megint az örvényt nézem, az örvény forog-forog-forog, meglátok benne egy hosszú fekete hajszálát, tudom, hogy Anya haja, akkor hullott bele a kagylóba, amikor indulás előtt

megfésülködött. Belenyúlok a vízbe, meg akarom fogni, két ujjal el akarom kapni, nem sikerül, az örvény körbefordítja, lerántja a lefolyón. Az üres kagylót nézem, az arcom hideg, nem tudok már sírni, meg akarom engedni a csapot, megint látni akarom az örvényt. Messziről, kintről, a rendőrtiszt elvtársnő hangját hallom, azt kérdezi, minden rendben van-e velem, a kagylót nézem, azt akarom kiáltani, hogy nem, nincs, nincs, nincs, nincs, aztán mégis azt mondom, igen, mindjárt jövök. Hideg és nyugodt a hangom, idegen hang, ahogy meghallom, már tudom, hogy mégis az enyém, a tükör alatti kis polcra nyúlok, elveszem Anya fésűjét, végighúzom a hajamon, serceg.

Valaki a nevemen szólít, idegen hang, a Nagymama hangja, azt kérdezi, mennyi is pontosan az idő. A tenyeremben ott a karóra, a másodpercmutatót nézem, ahogy megállás nélkül siklik körbe-körbe a számlap fölött, forog-forog. Megszólok, azt mondom, hogy háromnegyed négy. Nagymama azt mondja, rendben, akkor negyed ötre legyek lent a csomagommal a nagykapu előtt.

Mondom, hogy jó, lent leszek. Még mindig az órát nézem.

Nagymama azt mondja, segít felcsatolni. Odanyúl, megfogja a kezem, kiveszi a tenyeremből, csak akkor veszem észre, hogy fémszíja van. Nagymama áthúzza az ujjai között, aztán a csuklómra teszi, de úgy, hogy az óra számlapja bent van, a csuklóm belső oldalán. Azt mondja, ezt az órát így kell viselni. Közben becsatolja, a fémszija hidegen fogja körül a csuklóm, libabőrös lesz tőle az alkarom. Nagymama azt mondja, szép, vékony csuklóm van, pont jó rám az óra, egyáltalán nem kell a csaton állítani, nézzem meg, milyen jól áll.

Az óra ezüstszíja fehéren csillog a bőromön, olyan, mintha három ezüstsodronyból fonták volna, egyáltalán nem is látszik rajta, hogy hol illeszkednek egymáshoz a szíj szelvényei. Érzem a súlyát a csuklómön, megszólalok, azt mondom, köszönöm szépen.

Nagymama bólint, azt mondja, viseljem egészséggel.

Kedves Olvasó Tanulók!

Dragomán György Máglya (Magvető, Budapest) című könyve 2014 legnépszerűbb regénye Magyarországon, több – folyóiratok, könyvesházak által készített – értéklistán is az első helyen szerepel. Számunkra, vajdaságiak számára kicsit Végel László Neoplanta, avagy az Ígéret Földje című tavaly megjelent alkotását juttatja eszünkbe. Itt is, ott is múlt, leváltott rendszer, illetve hatalom bűneivel, kiszolgálókkal, árulókkal, ellenségekkel, gyalázatos tettekkel, kisémberei gyalóságokkal kell szembenéznie az utókornak, az örökösöknek.

A Dragomán-regény főhőse Emma, egy tizenhárom éves árva lány, aki a nagymamájához és másik városba kerülve váratlanul szembetalálkozik saját családjának tragikus és többértelmű múltjával. Ezt kell feldolgoznia és megértenie a felnőtté válás útján.

Olvassátok el a részletet, s ha kedvet kaptatok az olvasáshoz, nézzetek utána a regénynek is! Jó vaskos könyv.

Írjátok meg a véleményeteket a szövegről és a benne kibontakozó helyzetről is! Ha írtok, jutalmat kaptok.

Bence Erika

Kiosztották a Golden Globe-díjakat

A filmvilág ünnepléssel kezdte az évet, nemrég átadták a 72. Golden Globe-díjakat, a műsort a Tina Fey-Amy Poehler páros vezette. A ceremónián a poénos beszédek és a filmek díjazása mellett több felszólaló híresség is hangsúlyozta a párizsi események súlyát, és megemlékeztek az áldozatokról. Jared Leto a legjobb női mellékszereplőnek járó díj átadásakor említette meg a tragédiát – ezzel már borítékolható, hogy ha ő megjelenik a színpadon, biztosan nem felejt el felszólalni valamilyen aktualitás esemény kapcsán.

Így neveld a sárkányodat 2.

Íme a győztesek

- Legjobb férfi mellékszereplő – film: JK Simmons (Whiplash)
- Legjobb női mellékszereplő – tv: Joanne Froggatt (Downton Abbey)
- Legjobb tévéfilm/minisorozat: Fargo
- Legjobb férfi főszereplő – tévéfilm vagy minisorozat: Billy Bob Thorton (Fargo)
- Legjobb női főszereplő – tv vígjáték: Gina Rodriguez (Jane the Virgin)
- Legjobb sorozat – vígjáték: Transparent
- Legjobb filmzene: Jóhann Jóhannsson (A mindenség elmélete)
- Legjobb betétdal: Glory (Selma)
- Legjobb férfi mellékszereplő – tv: Matt Bomer (Igaz szívvel)
- Legjobb női mellékszereplő – vígjáték: Amy Adams (Nagy szemek)
- Legjobb animációs film: Így neveld a sárkányodat 2.
- Legjobb női mellékszereplő: Patricia Arquette (Sráckor)

- Legjobb forgatókönyv: Birdman, avagy a Mellőzés meglepő ereje
- Legjobb férfi főszereplő – tv vígjáték: Jeffrey Tabor (Transparent)
- Legjobb idegen nyelvű film: Leviathan
- Legjobb női főszereplő – tv dráma: Maggie Gyllenhaal (The Honourable Woman)
- Legjobb sorozat – dráma: The Affair
- Legjobb férfi főszereplő – tv dráma: Kevin Spacey (Kártyavár)
- Legjobb rendező: Richard Linklater (Sráckor)
- Legjobb női főszereplő – tv dráma: Ruth Wilson (The Affair)
- Legjobb férfi főszereplő – vígjáték: Michael Keaton (Birdman, avagy a Mellőzés meglepő ereje)
- Legjobb vígjáték/musical: The Grand Budapest Hotel
- Legjobb női főszereplő – dráma: Julianne Moore (Megmaradt Alice-nek)
- Legjobb férfi főszereplő – dráma: Eddie Redmayne (A mindenség elmélete)
- Legjobb film – dráma: Sráckor

George Clooney

Az est legnagyobb tévés győztese a *Transparent* című sorozat lett, amely végül több kategóriában is kapott díjakat. A mozifilmek kategóriákban a tizenkét évig forgatott *Sráckor*, az igaz történeten alapuló *Mindenség elmélete*, és a *Birdman* című filmek lettek az abszolút befutók. Külön figyelmet kapott a ceremónia során George Clooney, aki életműdíjat vehetett át.

Transparent

Sráckor

Brian May hálája

A legendás Queen gitáros, Brian May háláját fejezte ki, amiért együttműködhetnek Adam Lamberttel. Mint mondta, a fiatal énekes – aki 2012 óta lép fel a rockzenekarral – az egyetlen előadó, aki képes kitölteni a Freddie Mercury halála után keletkezett űrt, és nem jelent neki problémát magáévá tenni a Queen-repertoárt. Ugyanakkor Adam Lambert óvatosan fogalmaz a szerepéről az együttesben. Egy interjúban arról beszélt, hogy még véletlenül sem hasonlítja magát Freddie Mercuryhoz, akiből soha nem lesz más. Az is túlzás, hogy helyettesíteni vagy utánozni próbálja őt. Adam Lambert azt állítja, csupán megpróbálja életben tartani az elhunyt énekes emlékét, és megosztani a közönséggel, milyen nagy hatással volt rá.

Az egyenlőségre hajt

Nemrég arról szoltunk, hogy Hilary Swank színésznő felemelte hangját a hollywoodi színésznőket érő igazságtalanság ellen, egyebek között, hogy csak a töredékét kapják a szerepléseikért, mint férfi társaik. Ez az úgy azóta is terítéken van. Charlize Theronnak nemrég a tudomására jutott, hogy Chris Hemsworth jóval több pénzt kapott a Hófehér és a vadászért, noha mindketten a film főszereplőiként tűntek fel a vásznon. A színésznő ezek után több fórumon is felszólalt, tarthatatlannak minősíti az állapotot, és természetesen ő is ugyanakkora összegre tart igényt, mint kollégája.

SZTÁRVILÁG

Kilóktól szabadult meg a film kedvéért

Channing Tatum is beállt azon színészek soraiba, akik mindenre elszántak szerepük kedvéért. A színész a Foxcatcher című film miatt fogyott le, méghozzá igen gyorsan, sokak szerint egészségtelenül gyorsan. A filmben a színész Mark Schultz birkózót alakítja, ehhez pedig dolgoznia kellett a testén társával, Mark Ruffalóval együtt, akivel szinte beköltöztek a konditerembe. A két színész komoly edzőtervbe vágott, a hatás pedig nem maradt el. Tatum azért megjegyezte, hogy a drasztikus edzést követően nem érezte magát épp a legjobban. A filmben a két színész mellett főszerepben láthatjuk Steve Carellt és Vannesa Redgrave-et is.

Film miatt tanult meg vezetni

Liam Neeson az Elrabolva új, harmadik részében a látványos autós üldözésekből is kiveszi a részét. A színész egy tévéműsorban arról beszélt, hogy fiatalon még nem mutatta jelét annak, hogy valaha is jó sofőr lesz belőle. A jogosítványát harmincévesen szerezte meg egy film kedvéért, az első leckéket pedig Helen Mirren-től vette. Mint mondta, egy forgatás során közel kerültek egymáshoz a színésznővel, aki egyszer azzal állt elő, hogy Liam Neeson vigye őt haza. A színész először ledermedt, nem tudta mire vélni a kérést, de nem akart tehetetlennek bizonyulni, ezért volán mögé ült. Ezek után gyorsan össze is költöztek. Évtizedekkel később Liam jól belejött a vezetésbe, és ezt az Elrabolva című filmben is megmutatja. Ezek után mindenki hálás Helen Mirrennek, és azzal heccelik, hogy ő már akkor meglátta a színészben az akciósztárt, ezért forszírozta az autóvezetést.

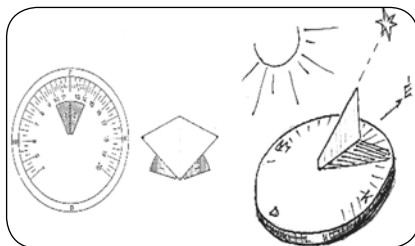

Készítsünk napórát!

A Napóra a legősibb időmérő eszköz, amelynek elve azon a megfigyelésen alapszik, hogy az egyes testek árnyékának hossza és iránya a Nap állása szerint alakul. A legősibb napóra a **gnómon**: ez egy függőleges tengelyű bot, vessző vagy obeliszk, amely az árnyékát egy vízszintes felületre veti.

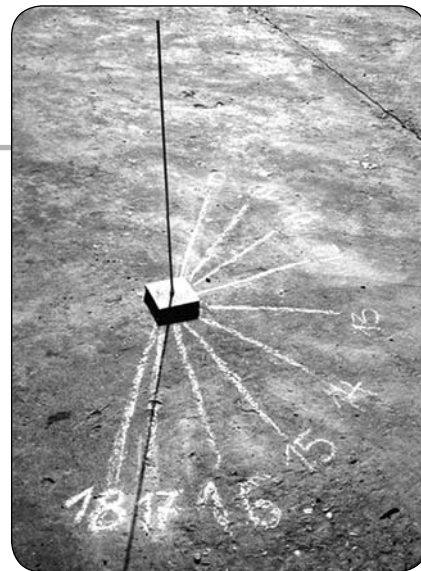
Hogyan készítsünk saját napórát egyszerűen? A legegyszerűbb, ha az udvar egy napos, sík területén elsimítjuk a talajt, és leszúrunk egy botot függőlegesen a földre. A bot árnyéka lesz az óra mutatója. Egy pontos órához igazodva az elsimított talajon negyedóránként jelöljük be a leszúrt rúd árnyékának a helyét! Nézzük meg, hogy melyik két időjel közé esik az árnyék, a két jel között becsléssel állapíthatjuk meg, hogy mennyi az idő.

Járolappal, betonnal fedett területre is helyezhetünk napórát. Ehhez mindössze egy kis talapzatba szúrjuk, rögzítjük függőlegesen a pálcát. (Mi hurkapálcát és egy kis fa téglalapot használtunk fel a talapzatnak.) Az időt pedig óránként krétával rögzítettük a beton felületre – ez nyilván nem olyan pon-

Kisméretű, hordozható napóra készítése

tos megoldás, mint az előző, de a célnak így is megfelelt. Ha hosszabb ideig szeretnénk az órát használni, akkor kréta helyett vízálló festéket használjunk, de akár pl. kövekkel is kirakhatjuk a jeleket. Papírból is készíthetünk napórát, melyet bárhol használhatunk. Számlapja papírra nyomtatott, skálázott kör alakú lemez, amelyek sima falra kell felragasztani. A napórának az árnyékvetője is papírból készült. A háromszög-alakra hajtott papírlapot úgy kell felragasztani a számlap megjelölt helyére, hogy az árnyékvető az alapra merőleges síkban álljon. Ekkor a háromszög felső éle épp 47,5 fokot zár be az alaplappal.

Egyedül is elkészíthetjük!

A napóra „üzembe helyezésének” első lépése, hogy olyan helyet keressünk, ahol zavartalanul, tartósan süt a nap. Ezután a számlapot tartó deszkát kivízszintezzük, majd az árnyékvetőt iránytű segítségével beállítjuk észak-dél irányba. A tájolóást megkönnyíti, hogy a napóra számlapján az óraebesztáson kívül az égtájak is jelölve vannak. Az óra pontossága azon múlik, mennyire sikerül jól beállítani a számlapon jelölt É-D irányt az iránytű által mutatott irányba. (Kreativszakor.blog.hu)

Mosógép helyett: ruhafrissítő szekrény

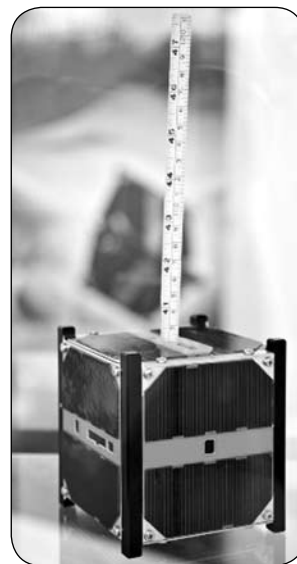
A neves műszaki termékgyártó LG egy szekrény alakú szerkezetet mutatott be nemrégiben, ami a ruhák tisztítószér nélküli felfrissítésére szolgál. Azt szeretné elérni, hogy mosógép helyett ruhafrissítő szekrényben tartsuk tisztán a ruháinkat, mert ez különösen jó megoldás lehet a nehezen karbantartható ruhadarabok esetében, mint amilyenek az öltönyök, kabátok és pulóverek. A különleges szekrény gőz segítségével távolítja el a füst, étel és izzadás okozta kellemetlen szagokat, majd a ruhadarabok megjelenését, tapintását és illatát felfrissíti. A ruhaakasztó sem marad feladat nélkül: mozgással, azaz finom rázással eltünteti az átgőzölt ruhák gyűrődéseit. Az LG szerint nem is vagyunk messze ettől a lehetőségtől. (Hvg.hu)

Ég veled, Masat-1!

Január 10-ére virradóra, a Föld légterébe érve megsemmisült az első magyar műhold, a Masat-1. A folyamat természetes, a Masat-1 igazi sikertörténet.

Aki nem emlékezne, annak elmondjuk, hogy csaknem három évig keringett Föld körüli pályán Magyarország első műholdja. A 10 cm élhosszúságú, kocka alakú Masat-1-et 2012. február 13-án bocsátották fel. Az űreszköz kezdettől fogva hibátlanul üzemelt, kategóriájában szinte minden rekordot megdöntött. A Masat-1 január 10-én érte el a 100 km-es magasság alatti sűrű légrétegeket, ahol annyira lelassult, hogy nem folytathatta a Föld körüli keringést. A légkör fékező hatása miatt a műholdat rendkívül erős hőhatás éri, ezért minden elemének hőmérséklete rohamosan nő. Ennek következtében leállnak, tönkremennek a fedélzeti rendszerek, majd a műhold darabokra hullik. Végül a

darabok elpárolognak, így a Masat-1 nyomtalanul megsemmisül. Az egész folyamat nem több mint 20 perc alatt zajlik le.

A Masat-1 sikerére alapozva folytatják a Masat-programot. A szakemberek azt ígérik, hogy jön a Masat-2 és a SMOG-1 kisműhold. (Computerworld.hu)

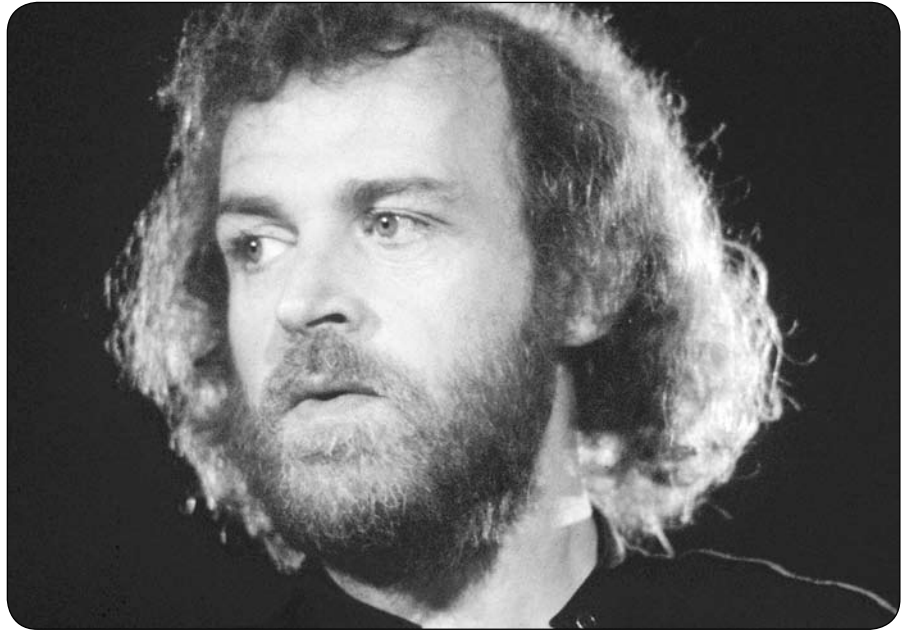
Joe Cockerre emlékezünk

Az elmúlt év végén a zenevilágot Joe Cocker halála rázta meg. Az énekes hetven évesen, december 22-én hunyt el, Coloradoban, tüdőrák következtében. Joe Cockert a rajongói és a zenei szakma is kivételes tehetségű előadónak tartotta számon, aki jellegzetes, rekedtes, mély hangon énekelt, előadásába pedig szívet-lelkét beleadta.

Joe Cocker első nagylemezét 1969-ben készítette, az akkori Beatles-feldolgozást, a With A Little Help From My Friendset azután tucatnyi parádés újraértelmezés követte. Elég csak a Summer in The City című Lovin' Spoonful-szerzeményre, Bob Marley örökbecsűjére, a Could You Be Lovedra vagy a Nina Simon-féle Don't Let Me Be Misunderstoodra gondolni. Filmszlágerei közül a 9 és 1/2 hétben felcsendülő You Can Leave Your Hat On, valamint az Egy tiszt és egy úriemberben hallható, Jennifer Warnesszal készített Up Where We Belong egyaránt felejthetetlen zeneszámok. A Ray Charles-klasszikussal, az Unchain My Hearttal szintén nagy sikert aratott. Legutolsó lemeze, a Fire It Up 2012-ben jelent meg, a hozzá tartozó, fergetegetes turné lenyomataként készült koncertfilm pedig egy évvel később. Ezúttal tehát Joe Cockerre emlékezünk.

A rögös kezdet

John Robert Cocker, azaz Joe Cocker angol blues- és rockénekes Sheffieldben született, 1944. május 20-án. Nem tudni pontosan, miért lett Joe a beceneve, egyik verzió szerint azért, mert gyerekkorában Cowboy Joe játékot játszott, de az is lehet, hogy nevét egy helyi ablaktisztítótól kapta, akit szintén Joe-nak hívtak. Természetesen az is előfordulhat, hogy mindkettő közrejátszott.

Joe Cocker életpályája nem indult felhőtlenül, alulról küzdötte fel magát a zenevilág nagyjai közé. Kezdetben szegény munkás volt: lakatosként, gázszerelőként, benzinkutasként dolgozott. Akkoriban Ray Charles és Lonnie Donegan voltak a kedvencei.

A zene lett az élete

Joe Cocker tizenkét évesen énekelt először színpadon. Ezt bátyjának köszönheti, akinek épp fellépése volt, és bevonta öccsét is. Joe Cocker az első együttesét 1960-ban alapította meg három barátjával. Ez volt a Cavaliers, az együttes azonban nem lett hosszú életű, egy év múlva feloszlott.

Joe Cocker ekkor Vance Arnold művésznéven próbálkozott hírnévre szert tenni, és megalapította a Vance Arnold and the Avengers zenekart. Honnan ez a név? Nos, ez egy érdekes történet, a Vance, a Vince

Everettből jött, Elvis Presley karakteréből, amelyet a rockkirály a Jailhouse Rockban formált meg. Épp csak Joe Cocker félrehallotta, így lett a Vince-ből, Vance. Az Arnoldot pedig Eddy Arnold countryénekestől kölcsönözte. Ekkortájt sikerült első szólódalát rögzítenie, amely után elhagyta a Vance Arnold nevet, és megalapította a Joe Cocker's Big Blues Bandet, majd pedig a The Grease Bandet. Két év múlva, 1968-ban a Procol Harum és a Moody Blues együttesek menedzsere fedezte fel, és Joe Cocker számára már nemcsak a kisebb klubok, hanem a nagy fesztiválok is megnyíltak, részt vett egyebek között a nagy woodstocki fesztiválon is.

A hetvenes évek zűrös sikere után, Joe Cocker a nyolcvanas években sem maradt észrevétlen. Ekkor is feldolgozásaival, főleg filmzenéivel hódított. Energikus fellépéseiről a haláláig felismerhető volt.

Mit tegyünk, hogy jóllakottak legyünk, de ne hízzunk el?

Mai poszterünk, és a hozzá kapcsolódó Katona Ervin-bemutató (lásd az 5. oldalon) nyomán merült fel bennünk, hogy utánanézzünk, milyen étrendhez kellene tartania magukat a mi olvasóinknak, azaz az általános iskolásoknak. Hogyan táplálkozhatnak egészségesen? Mit tegyenek, hogy jóllakottak legyenek, de ne hízzanak el, és minden szükséges tápanyag a szervezetükbe kerüljön? Ugye, nem is egyszerű?!

Kezdjünk onnan, hogy mi a legfontosabb, amire a szervezetünknek szüksége van. Ezek: gyümölcsök és zöldségek, tej és tejtermékek, hús, dió, és egyéb fehérjében gazdag élelmiszerek, teljes kiőrlésű gabonafélék, kenyér.

Segítség?

Ha egy barátodon észreveszed, hogy veszélyes étrendet követ, vagy éhezheti magát, szólj egy felnőttnek! Nem szokatlan, hogy az emberek változtatni akarnak a testükön. Senki nincs meglepődve önmagával teljesen. Nem szabad azonban hagyni, hogy ez véglegig fadjuljon.

Tudtad-e, hogy a fehérje segíti az izmok növekedését? A kalcium pedig erősíti a csontokat. Azt már biztos tudod, hogy a mozgás nagyon fontos az egészség megőrzéséhez, épp ezért, ha teheted, csatlakozz egy sportklubhoz, vagy táncársulathoz! Esetleg ússz, fuss vagy kondizz! Már az is jó, ha segítesz felgereblyézni a leveleket, felporszívózol. A mozgással segítjük az emésztést és a szervezet működését, ezáltal pedig megszabadulunk a felesleges súlytól is.

Egyébként szakemberek szerint az összes élelmiszer és ital tartalmaz kalóriát, ami egyfajta energiaforrás. Amikor valaki fogyókúrát tart, megpróbál kevesebb kalóriát a szervezetébe juttatni. Ezáltal a testsúly csökken, és vele együtt a testsúly is. De szabad-e gyerekeknek fogyókúrázni? Ártalmas-e az a szervezetükre, hisz ők növekszenek?

Szakemberek mondják, hogy a gyerekeknek nincsen szükségük ilyen módon megvonni maguktól az energiát. Ellentétben a felnőttekkel, a gyerekek nőnek és fejlődnek. Ezért nem fogyókúrázniuk kell, hanem egészségesen táplálkozni. Néhány

gyerek túlsúlyos, de nekik sem szabad orvos véleménye nélkül fogyókúrába kezdeni. A túlsúly árt a szervezetnek, de ha a gyerek még csökkenti az addig megkapott tápanyagokat, a teste teljesen tönkremehet. Ilyen esetben **nem fogyókúrázni, hanem diétázni kell**. Ennek mértékét, fajtáját a testszír alapján határozzák meg. Ha az orvos diétát ajánl, akkor követni kell az utasításait, mert veszélyesek azok a diéták, melyek

nem tartalmazzák a szükséges vitaminokat, tápanyagokat. Az igazsághoz tartozik, hogy egészségesen nem lehet elérni gyors fogyást. Szóval a pirulák, italok, étrend-kiegészítők, mind-mind nagyon rosszat tesznek, főleg egy gyerekkel. Ha valaki hajlandó ilyen szélsőséges módszereket alkalmazni, evészavarnak nevezzük. Ezek közé tartozik az anorexia (éhezés) vagy a bulimia (étkezés után kihányni az ételt).

Miért ártalmasak az energiatalok?

Az energiatalok elsősorban azért jelentenek egészségi kockázatot a gyerekek és a tizenévesek számára, mert élénkítő szereket tartalmaznak. Az energiatalok mellett léteznek sportitalok, melyek szénhidrátokat, ásványi anyagokat, elektrolitokat és ízesítő anyagokat tartalmaznak, céljuk pótolni az edzés alatti izzadás során veszített folyadékot és elektrolitokat. Bár hasznosak lehetnek, a fiatalok általában túlzásba viszik a fogyasztását, ezért nemcsak az energiatalt, de még a sportitalokat sem javasolják az orvosok a növekedésben lévő személyeknek fogyasztásra.

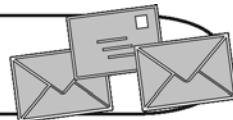
A sportitalokkal ellentétben az energiatalok stimulánsokat is tartalmaznak, például koffeint, guaranát, taurint – ezek egyáltalán nem helyénvalók a gyermek és a serdülő étrendjében. Mivel a koffein fogyasztását gyermekeknél idegrendszeri, valamint szív- és érrendszeri megbetegedésekkel hozták összefüggésbe, kerülendő.

A fák védelmében

A környezettudatos életmódra, ezen belül is a fák védelmére hívja föl a zentaiak figyelmét a Zent-art képzőművészeti csoport téli szünet idején megnyílt kiállítása. A Thurzó Lajos Általános Iskola ötödikes tanulóból álló csoport tagjai a Sambert Belec Anikó rajztanárno vezetésével elkészített és prezentált plakátjaikkal rámutatnak arra, hogy a fák, illetve az erdők rendkívüli szerepet töltenek be az emberiség életében, kiirtásukkal pedig a saját jövőnket is ve-

MIZUJS?

szélyeztetjük. A tárlat a Művelődési Ház kiállítótermében kapott helyet.

A lelkes kis csapat a plakátjain keresztül az erdők élővilágának a változatosságát is bemutatja, felhívja a figyelmet arra is, hogy az adott környezetben egymással szimbiózisban élnek a növények és az állatok, amelyeket úgy színtén veszélyeztet az esztelen irtás. Az egyik plakát alkotói a nádasok védelmének a szükségességére hívják fel a figyelmet. Ezek ugyanis a szennyezett víz megtisztításában játszanak jelentős szerepet.

A kiállítást az idén is egy pályázat keretében szervezték meg a diákok, s a többi iskola is készül hasonló projekttel – mondta el a rajztanárno, hozzáfűzve, hogy a többi résztvevővel együtt is szeretnének közös kiállításon részt venni, és reményének adott hangot, hogy előbb-utóbb sikerül ezt megszervezni.

A tárlat látogatói a csoport korábbi munkáit is megtekinthették, ezenkívül a Barát Kinga által vezetett csoport tagjainak az alkotásait is kiállították. A Zent-art tagjainak a plakátjait a Zentai Alkotóházban tekinthetjük meg. Felvételünk a megnyitón készült.

Hhzs.

Pályaválasztók figyelmébe!

Felvételi felkészítők matematikából és képzőművészetből

A zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium 2015-ben is szervez felvételi felkészítőt matematikából és képzőművészetből (rajz, festészet, szobrászat). Érdeklődni és jelentkezni lehet 024/816-700-as telefonszámon (titkárság, Vida János), e-mailben bolyai@bolyai-zenta.edu.rs címen, illetve személyesen az iskola titkárságán a Posta utca 18. alatt, a II. emeleten.

A felvételi előkészítők időpontjai:

Képzőművészetből: február 28-án 9 órakor kezdődik a foglalkozás (várjuk az érdeklődő szülőket is). További időpontok: március 7., 21., 28., április 4., 18., 25., május 23.

(A foglalkozásokat szombatonként 9 és 15 óra között tartjuk meg.)

Matematikából: február 22-én, 10 órakor kezdődik az első felkészítő foglalkozás, amelyre a szülőket is várjuk. További időpontok: március 1., 8., 15., 21., 22., 28., 29., április 18., 19., 25., 26., május 10., 16., 17., 23., 24., 31.

Az egynapos foglalkozásokat vasárnaponként 10 és 17 óra között tartjuk meg. A kétnapos foglalkozásokat szombatonként du. 16 és 19 óra között, valamint vasárnap 9 és 16 óra között tartjuk. (Kollégiumi bentalvás lehetséges.)

Várjuk a természettudományok vagy a képzőművészet iránt érdeklődő 7. és 8. osztályos tanulók jelentkezését.

Bátorság az, amikor hinni tudsz a hihetetlenben

„Az a bátor ember, aki ellenáll a félelemnek, aki legyőzi a félelmet, nem pedig az, akiből hiányzik a félelem.”

Így vélekedett Mark Twain sok évvel ezelőtt és szerintem igaza is van. Sok mindentől félünk életünk folyamán. Kisgyermekkorunkban a szellemektől, a sötétségtől, és így éjjelente gyakran szüleink ágyában kötünk ki. Ők ilyenkor kedvesen gyözködnek bennünket, hogy nincs mitől tartanunk, és nyugodtan töltsük a szobánkban az éjszakát. Azon a reggelen, amikor először a saját ágyunkban ébredünk, úgy érezzük, hogy nincs tőlünk bátrabb ember e földkerekségen. Sajnos ez az érzés gyorsan elillan, mert nemsokára jön egy újabb bátorságpróba. Ez lehet egy foghúzás vagy egy kötelező oltás, amitől ismét inunkba száll a bátorság. Az is egyfajta bátorság, ha felvállaljuk tetteink következményét. Nem futamodunk meg, hanem beismerjük, hogy rossz fát tettünk a tűzre. Sokak szerint, aki erős, az bátor is, de ez nem törvényszerű. Nem lehet párhuzamot húzni az erő és a bátorság között. Sőt, aki a tőle gyengébben akarja fitogtatni erejét, azt kimondottan gyávának tartom. Sokan úgy gondolják, hogy a fiúk sokkal bátrabbak a lányoknál. Pedig vannak helyzetek, amikor sokkal hősiesebben viselkedik a lányok tábora, de ebbe most nem merülnék bele.

A bátorság egy érzés, ami nem velünk születik, hanem életünk folyamán alakul ki. Akkor válik valaki bátorrá, ha legyőzi az egyes dolgoktól való félelmét!

Mihályi Csenge 8. osztály, Novak Radoníc iskola, Mohol

A legjobb téli szünet

Amint elkezdődött a téli szünet, Flórival bepakoltunk a kofferbe, és elutaztunk Bécsbe. Flóri bátyjával és nenéjével utaztunk. 30-án késő este érkeztünk Bécsbe. Flóri szüleinél tartózkodtunk. Nem volt sok választásunk, vacsoráztunk, és lefeküdtünk aludni, de persze első este nem aludtunk az izgalom miatt. Másnap felkeltünk, felöltöztünk, megreggeliztünk, és sétálni indultunk a Pratersternre. A Praterstern egy vidámpark, amely egész évben dolgozik. Körbejártuk, azután vásárolni mentünk. Estefelé elfáradtunk, és hazaindultunk. Otthon megebédeltünk, majd számítógépeztünk. Éjfél felé újra kimentünk a Pratersternre, és ott vártuk meg az újévet. Gyönyörű tűzijáték volt. Azután hazatértünk, lefeküdtünk aludni.

Ébredés után újra a Stephanplatzra indultunk sétára, és meglátogattuk a gyönyörű templomot. A többi napon csak vásároltunk a nagy leárazások miatt.

Utolsó nap elköszöntünk Flóri szüleitől és Béctől. Gyönyörű nagyváros. Ha bárkinek lesz esélye meglátogatni, utazzon el, nem fogja megbánni!

Kiss Tamás, 8. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Könnyen megbocsátasz?

A tesztből kiderül, mennyire vagy megbocsátó

1. Ha találkoznék egy régi ellenlábassal...

- a) ...mindenkinek jár új esély, meghívnám kávézni. (0 pont)
- b) ...megszólítanám, de csak hogy beszélhassak neki. (5 pont)
- c) ...rég történt a dolog, beszélgetnék pár szót vele. (3 pont)

2. Egy barátom, aki nagyon megbántott, most bocsánatot kér tőlem. Én...

- a) ...biztos, hogy visszautasítom. (5 pont)
- b) ...örülök, hogy elismerte a hibáját, és megbocsátok. (3 pont)
- c) ...azt mondom, hogy valójában az én hibám volt, ami történt. (0 pont)

3. A megbocsátás...

- a) ...kiszolgáltatottá tesz, ezért felesleges időt szánni rá. (5 pont)
- b) ...fontos része a kapcsolatainknak. (3 pont)
- c) ...kötelességünk, történjék bármi. (0 pont)

4. Egy barátom, aki mindig fúrt engem, eltöri a karját egy balesetben. Erre én...

- a) ...úgy érzem, megkapta, amit érdemelt. (5 pont)
- b) ...veszek virágot, és meglátogatom. (0 pont)
- c) ...szomorú leszek a hír hallatán. (3 pont)

5. Ha szemtől szemben állhatnék egy rosszakarómmal, azt mondanám neki:

- a) Fáj, hogy így megbántottál. (3 pont)
- b) Nem haragszom rád. (0 pont)
- c) Remélem, egyszer ugyanúgy fogsz szenvedni, ahogy én. (5 pont)

Értékelés

18–25 pont:

Már az is roppant bosszantó, amikor belénk rúg egy vadidegen a metrón, hát még az, amikor egy kedves barátunk szúr hátba bennünket. Érthető, hogy az ilyen helyzetekben dühös leszel, hiszen becsapottnak érzed magad. Azt azonban tudnod kell, hogy zsákutcába futsz, ha a konfliktushelyzetekre agresszióval válaszolsz. Próbáld meg kicsit higgadtabban működni: ha valaki megbánt, mindig számolj el tízig, mielőtt reagálsz, és tanulj meg ajtócsapkodás helyett őszintén beszélgetni.

9–17 pont:

Te is tudod, hogy megbocsátani az ellenünk irányuló, szándékos sérelmeket az egyik legnehezebben alkalmazható készségek egyike. Ennek ellenére úgy tűnik, hatékonyan veszed az efféle akadályokat; megpróbálsz jóindulatúan közeledni mások felé. Persze ez nem azt jelenti, hogy hagyod magad kihasználni, ugyanis ha baj van, őszintén, mégis határozottan vállalod fel a véleményedet. Megosztod a másikkal, hogy rosszul esik, amit tett, de meghallgatod az ő érveit is, és képes vagy rövid időn belül megbocsátani neki. Azért légy résen, és ne hagyd, hogy mások visszaéljenek ezzel a bizalommal!

0–8 pont:

Az addig rendben van, hogy szeretnél békében együtt élni másokkal, és hogy senkit sem akarsz megbántani. Az viszont már egy kicsit túlzás, hogy mindig meghúzd magad, tűröd az ok nélkül kapott szidalmakat, és menekülsz a konfliktusok elől. Talán már te is rájöttél, hogy nem megoldás mindenkinek azonnal, szó nélkül megbocsátani. Ha legközelebb konfliktushelyzetben találod magad, ne dugd homokba a fejed, és ne hibáztasd magad, inkább próbáld megfogalmazni az érzelmeidet: hangot adni annak, hogy megbántottak, de te készen állsz arra, hogy megbocsáss nekik.

Horoszkóp

Kos

Van néhány szívedhez igen közel álló ismerősöd, akit valamiért elhanyagoltál mostanság. Vedd fel a telefont, vagy írd nekik e-mailt, hogy érezzék, gondolsz rájuk!

Bika

Nagy titkok kerülnek a birtokodba, és még csak különösebben nem is kell hegyezned a füled hozzá. Csak légy óvatos, mit adsz tovább!

Ikrek

Kissé túlpörögted magad, ideje lassítanod! Hogyan is élvezhetnéd ki a pillanatot, ha semmit sem ragadsz meg belőle?

Rák

Bizalmas információhoz jutsz hozzá, és nem árt, ha óvatosan bánssz vele. Valószínűleg valaki egyáltalán nem is akarta, hogy tudj róla. Ne áruld el senkinek!

Oroszlán

Kristálytisza terveid vannak, ám könnyen előfordulhat, hogy egyenesen szembe mennek egy hozzád közel álló személy elképzeléseivel. Kommunikálj érthetően!

Szűz

Ne totózájz: csapj a dolgok közepébe! A megfontoltság nem rossz tulajdonság, de most nincs idő a habozásra. Később ráérsz a gyalgani azon, hogy „mi lett volna, ha...”

Mérleg

Eltávolodtál egy kedves barátodtól egy félreértésnek köszönhetően. Beszéljétek meg a dolgot, sokkal fontosabb ő neked annál, hogy veszni hagyj!

Skorpió

Mintha meglátogatott volna egy jótét-angyalka: csodálatos élményekben lesz részed a héten, és rengeteg szeretetet kapsz a barátaidtól.

Nyilas

Ideje visszaadnod azokat a holmikát, amelyeket kölcsönkértél, illetve visszaszerezned a saját elkallódott dolgaidd. Egyből helyre fog állni a lelki békéd.

Bak

Szánj elég időt a teendőidre, és ne kapkodj! Ha elismerésre vágysz, ennyit igazán megtehetsz, és lényeges stressztől is megszabadítod magad.

Vízöntő

Ne merészkedj túl messzire! Az egy jó dolog, hogy feszegeted a saját határaidat, de vigyázz, nehogy kellemetlen helyzetbe kerülj emiatt!

Halak

Ha díjakat osztogatnának szőrszálhasogatásért, egész biztosan aranyat vinnél haza. Mások kritizálása helyett azonban inkább a saját dolgod részleteiben merülj el!

„Kedves Bizi!

Én egy hatodikos lány vagyok, és egy probléma gyötör. Van egy fiú, aki két évvel idősebb nálam, akivel azóta veszekszünk, csúfolódunk, amióta ismerjük egymást. Soha sem szerettük egymást, mindig mást szerettünk, de az utóbbi időben mind a ketten megváltoztunk. Nem lakunk egy helységben, de a testvérem és én néha szoktunk vele telefonon beszélgetni, és amikor hallom a hangját, elkezd remegni a kezem, amikor pedig látjuk egymást, ő is nagyon furcsán viselkedik. Egyszer elhozta nekem a kedvenc virágom, de én nem vallottam be neki, hogy az a kedvencem. Egy másik alkalommal felsöpörte helyettem az udvart. Régen nem álmodtunk egymással, de most már igen. A barátnőm azt mondja, hogy szerelmesek vagyunk egymásba, de nem vagyunk, mert mind a ketten valaki mással járunk, akit nagyon szeretünk. Mit jelenthet ez? Kérlek, segíts!

Merci”

Válasz:

Kedves Merci!

Egy biztos, erős vonzalom van köztetek. Az ilyen vonzalom jelenti általában az alapot, a kiindulópontot egy kapcsolathoz, ha mind a két fél úgy akarja, és ugyanazt érzi. Az, hogy ti mindketten mással jártok ebben a pillanatban, nem akadály annak, hogy tesszettek egymásnak, vonzódjatok egymáshoz. A járás az ismerkedésre szolgál, és általában „nem holtodiglan, holtomiglan” tart, mint a mesében. Hogy a köztetek lévő kapcsolat milyen irányba fog fejlődni, az mindkettőtől függ, a jövő zenéje. Jó lenne, ha átgondolnád, hogy a mostani fiúdd közelében is azt érzed-e, mint amikor a másiknak csak a hangját hallod. Ha ezt letisztáztad magadban, akkor tudni fogod azt is, hogy milyen irányba kell haladnod a szerelmi életedben.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 14 éves lány vagyok. Egy hónapja járok egy nagyon kedves fiúval. Amikor elkezdtünk járni, nagyon tetszett, de ahogyan mind jobban és jobban megismerem, egyre kevésbé tetszik, szinte unalmas. Nagyon jó, kedves hozzám, megtesz mindent értem, és ezért nagyon nehezemre esne szakítani vele. Tudom, hogy őszintén kellene vele beszélgetnem, hogy megmondjam neki, most már nem tetszik, de mindig elveszítem a bátorságomat, amikor találkozunk. Az egészet még jobban bonyolítja az is, hogy nagyon tetszik a legjobb barátja. Nemrégiben még próbálkozott is nálam. Már másoktól is hallottam, hogy én is tetszem neki, annak ellenére, hogy már jár egy lánnyal. Az az igazság, hogy belezúgtam. Nem tudom, mit tegyek. A mostani fiúmat nem szeretném megbántani. Kérlek, segíts, adj tanácsot, hogyan oldjam meg ezt a nehéz helyzetet!!!

Válasz:

Kedves Szivi!

A szakítás mindig nehéz. Még nem találták föl azt a szakítást, amelyben valaki ne érezne fájdalmat és megbántódást. Valakinek mindenféleképpen fájni fog. Úgy látom, hogy benned már meg-

ért a szakítás gondolata. A legjobb lesz, ha tisztességes leszel a fiúval és önmagaddal szemben is, nem hitegeted tovább. Mondd meg neki, hogy megváltoztál, már nem tetszik úgy, mint régen, és inkább menjetek tovább külön utakon. Azért kell, hogy minél előbb szakíts vele, hogy minél előbb feldolgozza a fájdalmát, és esélyt kaphasson egy új, számára megfelelőbb viszony kialakítására, amelyben boldogabb lehetne. Általában, ha pontot tettünk az egyik történetre, akkor tiszta lapot nyithatunk, és új szerelmi történetet kezdünk el írni rajta. Ha ezt megtetted, elvarrtad a szálakat, nyugodt lélekkel indulhatsz az új fiú meghódítására. Hiszem, hogy ha valóban olyan nagyon tetszel a fiú barátjának, és megtudja, hogy szabad vagy, ő is szabadabban fog közeledni hozzád. Ha igazából tetszel neki, biztosan megtalálja a módját, hogy közelítsen. Mindenesetre ne használd a mostani fiúdat arra, hogy az új szimpátiádd közelében lehess, mert ha ez kitudódik, még nagyobb kárt okozol, mint az ebben a pillanatban indítványozott szakítással.

„Kedves Bizi!

Én egy 12 éves lány vagyok, akinek egy óriási problémája van. Szerelmes vagyok egy fiúba, aki az osztályomba jár. A probléma pedig az, hogy az unokatestvérem is ugyanebbe a fiúba zúgott bele. Lépten-nyomon azzal nyúz, hogy segíts nekik, hogy a fiú az övé legyen, adjak neki tanácsot, hogyan tudná megszerezni, mert én már régóta ismerem, óvodába is együtt jártunk. Arra kér, hogy hívjam meg a fiút hozzám, amikor ő is ott van. Nem tudom, mit tegyek, mert nem szeretném megbántani az unokatestvéreimet. Ezért titkolom előtte, hogy szeretem a fiút. Kérlek, segíts! Mit tegyek? Kezd kibíráhatatlanná válni az életem.

Januári hópehely”

Válasz:

Kedves Januári hópehely!

Ami igaz, az igaz, nehéz helyzetben vagy, de nem olyan drámai, mint amilyen akkor lenne, ha 10 évvel idősebbek lennétek, és már nagyobb lenne a tét, éleetek pájáról lenne szó. Szerencsére, még csak 12 éves vagy, és hiszem, hogy az unokatestvéred is kb. veled egyidős. Előttetek van az ÉLET, és a nagy SZERELEM, de lehet, hogy „szerelmek”. Az igazság az, hogy serdülőkorban nagyon sokszor csak úgy jönnek-mennek a szerelmek, hisz ez a korszak a keresés, a kutatás, a kísérletezés, az önmegismerés és a másik nem megismerésének időszaka, amikor még csak tanuljuk az ÉLETET. Ugyanakkor az egészbe belefér egy picit testvérek közötti rivalitás is, ami nálatok is felfedezhető, pl. amikor (ismert jelenség) mindenki magának akarja azt a valamit, játékot, ruhadarabot, fiút. Nagyon jó lenne, ha őszintén beszélgetnél az unokatestvéreddel, és bevallanád neki, hogy neked is ugyanúgy tetszik a fiú, és ne tőled kérjen csábítási tippeket. A legjobb lenne, ha magára a fiúra hagynátok a döntést. Arra is számítsatok, hogy megtörténhet, hogy egy harmadik lány „viszi el a pálmát”, nyeri meg magának a fiú szimpátiáját. Vagy éppen az derül ki, hogy az osztálytársad még senkivel sem akar járni, mert a foci jobban érdekli, mint a lányok.

Szivi”

Dolgok, amiket a világon mindenhol szeretnek

Attól, hogy az emberek a Föld különböző pontjain élnek, még ugyanazokat a dolgokat szeretik.

Egy nemrég végzett kutatás érdekes jelenségre hívta fel a tudósok figyelmét. Kiderült ugyanis, hogy léteznek olyan „univerzális kedvencek”, melyeket az emberek a világ szinte minden pontján szeretnek. Íme a favoritok – te is beletartozol a nagy átlagba?

Szín

A színek versenyében a kék végzett az első helyen, igaz, a zöld szorosán utána következett. Jill Morton színekkel foglalkozó pszichológus szerint ez annak tudható be, hogy a kék az egyik legkomplexebb szín, és rengeteg, akár egymásnak ellentmondó jelentéssel bír. Egyszerre szimbolizálja a bizalmat, a hűséget, a tisztaságot és a megértést, ugyanakkor jelentheti a depressziót és a ridegséget is.

Hang

A legjobban szeretett hangok listájában érdekes lett a végeredmény. Az első helye-

zett még érthető: a dobogó legfelső fokán a kisbaba nevetése végzett, hisz nyilván mindenki felélednek a szülői ösztönök egy aranyos baba kacagása hallatán. A második és harmadik helyezett viszont elég furcsa. Előbbi ugyanis a mobil rezgésének hangja, utóbbi pedig a bankautomata/vonalkód leolvasó pittyegése lett.

Szám

Érdekes, hogy ahogy a színek vagy a hangok, úgy a számok is hatnak az emberek lelkére és érzelmeire. Éppen ezért több kutatást végeztek már azzal kapcsolatban, vajon melyik szám a legkedvesebb az emberek számára. A megkérdezettek nagy többségénél a 7 a befutó, de a 3 és a 8 is sokak kedvence. A hetes szám egyébként a szimbolikában is fontos jelentéssel bír, így nem is meglepő, hogy a legtöbben mellette döntöttek.

Háziállat

Itt szinte lehetetlen egyértelmű eredményt kapni, hiába a sok statisztika. A kü-

lönböző országokban ugyanis a két legnépszerűbb kedvenc, a kutya és a macska szinte egyenlő arányban van jelen az otthonokban. Úgyhogy ezt vegyük döntetlennek.

Illat

Rengeteg illat van, amit az emberek szeretnek a frissen főtt kávétól kezdve a vágott fűvön át a csokoládéig. Éppen ezért a könnyebbség kedvéért egy ezreket bevonó kutatásban illóolajokkal dolgoztak, melyek közül meglepő módon a lime végzett az első helyen. És a top öt többi helyezettjének többsége is marad a citrusféléknél: második lett a grépfrút, harmadik a bergamot, negyedik a narancs, az ötödik helyre pedig „befurakodott” a borsmenta.

Virág

A rózsát egyszerűen nem lehet felülmúlni. A virágoskertek és a csokrok szinte nélkülözhetetlen eleme, ráadásul kutatások szerint már több mint 35 millió éve jelen vannak a Földön.

Mitől óvd a hajad?

Ha a következő tüneteket tapasztalod magadon, és egyedül nem tudsz megbirkózni vele, akkor mindenképpen fordulj orvosodhoz, hiszen ezek egy komolyabb betegség tünetei is lehetnek.

A korpásodás

Több tényező is kiválthatja: többek között genetikai tényezők, helytelen táplálkozás, kevés folyadékfogyasztás, elhúzódó betegség, sapka viselése és a pityrosporum ovale nevezetű gomba. Ez a gomba minden ember fejbőrén megtalálható, de nem mindenkinek okoz tüneteket. Első lépésként használj korpásodás elleni sampont, ha ettől sem múlik el, akkor keresd fel a bőrgyógyászt!

A hajhullás

Naponta akár 20–30 hajszálunkat is elvezethetjük, de ne ijedj meg, ez még teljesen természetes folyamat. Ha azonban ennél több hullik ki, akkor valami nincs rendben. A nők hajhullásának az okát kideríteni sokkal nehezebb, mint a férfiakét. Először is azt kell kinyomozni, hogy öröklött hajlamról van-e szó, vagy valami más lehet az oka. Míg a férfiak fokozatosan a homloktól hátrafelé húzódnak el a hajkoronájukat, addig a nők az egészről veszítenek egyre többet. Ha nem öröklött hajhullásról van szó, számos dolog játszhat közre:

Tél

Télen a szervezetünk kiürül, a hajunknak hiányzik a napfény és a vitamin. A sapka, a fűtés mind-mind közrejátszik abban, hogy a hajszálak és a fejbőr fokozottabban kiszárad. Friss zöldséggel, gyümölcscsel sokat javíthatatsz a hajad és a fejbőröd állapotán. Ha nagyon vésszes a helyzet, szedhetsz vitamintablettát is.

Vashiány

Főleg lányoknál fordul elő a vashiány. A vashiányból keletkező hajhullás más tünetekkel is párosulhat: sápadtság, fáradékonyosság, törekeny körmök. Amikor azt látod, hogy a normálisnál több hajszálad hullik ki, fordulj orvoshoz. Egy vérvétel során rögtön megtudhatod, hogy valóban a vashiány-e a felelős. Mindennapos táplálkozással is pótolható, illetve megelőzhető a vashiányt: a bab, a borsó, a cékla, a marhahús, a máj, sőt a mogyoró is tartalmaz vasat.

A keksz és a sütemény rontja a memóriát?

Megdöbbenő kutatási eredményeket hoztak nyilvánosságra a süteményeket vizsgáló tudósok.

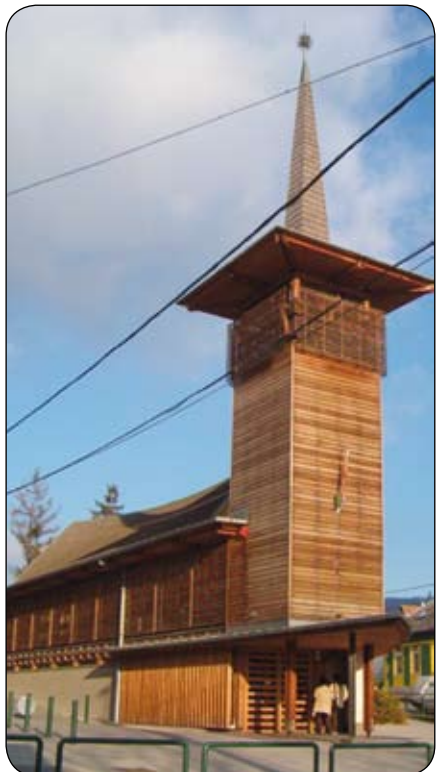
Bizonyos kekszekben és süteményekben található zsírokat megvizsgálva a kutatók rájöttek, hogy azok rossz hatással lehetnek a memóriára. Az úgynevezett transz-zsírok hasonló termékekben, illetve éttermi ételekben is felfedezhetőek. A használatuk oka általában az állag javítása, tartósítás vagy ízesítés. Ezek az anyagok akkor keletkeznek, amikor növényi olajhoz hidrogént adnak, hogy sűrűbbé tegyék a folyadékot. A nyilvánosságra hozott kutatásban 1000 egészséges ember memóriáját vizsgálták meg: minél több transz-zsirt fogyasztottak az alanyok, annál rosszabbul teljesítettek a teszteken. A vizsgálatokat vezető dr. Beatrice Golomb elmondta: ezek a zsírok erősen kapcsolódnak a memória romlásához, főként a fiatal és a középkorú férfiaknál, a dolgozó, illetve a karrier tekintetében fontos időszakban.

A versorokat kőbe vésték

Bizonyára sokan jártatok már a magyar fővárosban, Budapesten. Kevésbé hiszem, hogy a környező településekre is eljutottatok, melyek szinte egybenőttek a világvárosnak számító fővárossal, noha kissé falusias jellegűek, legalábbis csendesebbek, nyugalmasabbak. Akinek sok pénze van, inkább ide költözik, így mind inkább azt venni észre, hogy szaporodik a várost övező települések lakossága. Nagyon érdekes végigpásztázni a térképen, és körbeolvasni a települések nevét. Például négy Buda-előtagú település van: Budajenő, Budakalász, Budakeszi, Budaoős. A fővárostól zömmel nyugatra, kissé északnyugatra helyezkednek el. A Budapesttől északra húzódó Pilis hegységről kaphatta nevét az a több mint fél tucatnyi település, melyek egyikét-másikat nem is könnyű kiejteni: Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu... A népdalokból ismerős lehet: *Kispilisi falu végén folyik el a kanális, enyém vagy te kisangyalom, ha bánja az anyád is...*, de még sincs összefüggésben a Budapest környéki településekkel, ugyanis Kispilis kicsit távolabb esik Budapesttől, Tolna megyében kell keresni.

Bárhogy is, január 22-én, a magyar kultúra napján utunk Budakeszire vezet. Hogy miért?

A határon túli magyarok emléktemploma

Szoborba öntött himnusz

A magyar kultúra napján Budakeszire látogatunk

A 4 méter magas domborművet 9 méteres magasságban 21 harang egészíti ki, melyek ünnepnapokon megszólalnak

Azért, mert itt kilenc évvel ezelőtt egy remekbe szabott, párvát ritkító szobrot állítottak fel, olyant, amelyik **Kölcsey Ferenc** költeményét, a magyar nemzet Himnusát idézi. Hogyan lehetséges ez? Úgy, hogy minden sorát kőbe vésték, és megjelenítették. Talán nincs még egy ilyen a világon, hogy egy szobor egy egész verset ábrázoljon!

A 2006 májusában felavatott szobrot **V. Majzik Mária** képzőművész készítette. A márványból, mészkőből és bronzból készült szoborkompozíció közepén egy istenalak látható, ezt veszi körül sugaras alakban a vers szövege. A 4 méter magas domborművet 9 méteres magasságban 21 harang egészíti ki, amelyeken ünnepnapokon a Himnusz szólal meg, vasárnaponként délben pedig a déli harangszó.

Budakeszin nem csak ezt a szobrot kell megnéznie annak, aki odautazik. A híres-neves Vadasparkot 36 évvel ezelőtt nyitották meg, és most állatsimogatóval működik, látványos etetések szerveznek, ami a gyerekek számára különösen vonzó. A park különlegessége a kisállatiskola, ahol a két mosómedve, **Stikli és Dagi**, valamint a nyestkutyák: **Berci és Marci** profi módon szórakoztatják a közönséget. A

közélen található a mintegy százéves hegyi mamutfenyő, vagyis mamutfenyők, ugyanis ikrek módjára egymáshoz közel állnak, de szinte egyet alkotnak. Igazán természetesek: magasságuk 36,1 és 32,3 méter, törzskerületük pedig 6,9 és 5,85 méter. Ezzel már elárultuk azt is, hogy Budakeszin nemcsak vadakkal, hanem rendkívüli növényekkel is találkozhatunk. Ötven éve alapították a mára több mint 1000 növényfajta bementető Budakeszi Erdészeti Arborétumot, ahol a Budapesttől nyugatra húzódó hegyvidék sajátosságait igyekeznek megőrizni.

Tudod-e?

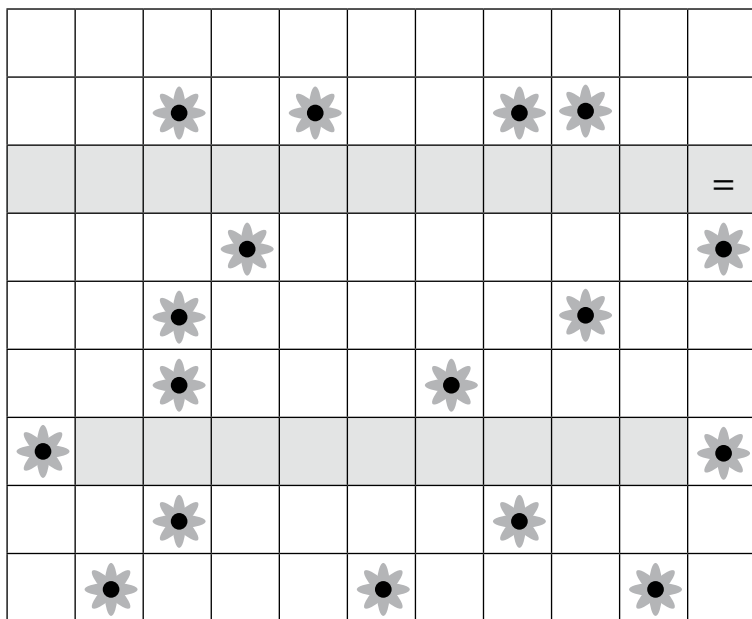
A magyar kultúra napját azért ünnepeljük épp január 22-én, mert **Kölcsey** 1823-ban ezen a napon fejezte be a **Hymnus**, a Magyar nép zivataros századaiból (röviden *Himnusz*) című költeményét, mely végül a nemzet gyakran felcsendülő himnusza lett.

És ez még mindig nem minden. Budakeszi nem nagy település, mégis sok itt az érdekesség. Itt található például a határon túli magyarok emléktemploma, melynek a különleges alakú, faszervezetű református templom ad otthont.

És ha a nevekkel kezdtük, fejezzük is a nevekkel! Sejtitek-e, hogy a Lánchídtól alig 15 kilométerre elhelyezkedő Budakeszi régi település? Ha nem, elárulom, hogy igen. A település a honfoglalás idején a Keszi törzs szállásterülete volt, és neve innen eredeztethető.

Melyik a hét törzs?

A honfoglalás kori magyarok más asztyepei népekhez hasonlóan törzsekre tagolódtak. A hét törzs neve: Nyék, Megyer, Kürtgyarmat, Tarján, Jenő, Kér, Keszi.

Berakós rejtvény

Sárikát megkérdezi a tanító néni:

– Hogyan osztanál el 15 almát 7 gyerek között?

– ...

A választ megtudod, ha berakod a rejtvényrácsba a szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: EL,ÉR,IR,KE,LE,LE,LM,NŐ,NY,ŐÉ,ŐL,SÓ,SÓ.

Hárombetűsek: EDE,ENI,ESL,LEN,NEM,TAT,TÁV:

Négybetűsek: EÁNE,ELEM,TELE.

Ötbetűsek: ÉLTES,ÉTKES,FESTŐ,VETTE.

Hatbetűsek: LETELT,TÉLELŐ.

Hétbetűs: ÁLLABÁL.

Nyolcbetűsek: ELRETTEN,EREDMÉNY,ÉSZTELEN.

Tizenegy betűs: TESTNEVELÉS.

Betűrejtvények

1

 2

 3

 4

Skandináv rejtvény (2.)

Rejtvényünk megfejtése Szentes Iván dalszövegéből vált szállóigévé.

	...ÉS TÜNDE	ZENÉBEN A 8. HANG	RETTEG	NEKEM ADTAM	ILYEN A JÓ KÉS	VILÁGHÁLÓ	
	SZÉN	MEGFELELŐ	FRANCIA- ORSZÁG	DÍSZ- CSERJE	GARRA MARGIT	NŐI NÉV	
	A TÚZOLTÓ IGÉJE		LEVETTE				
	ŐSI INDIÁNOK		ADRIAI SZIGET	JÓSZIVÚ	ÉRZÉKSZERV		
				LÉGI GÖRÖGÜL	LERÁG		
ARGON	HOZZÁ- TARTOZÓ	HOLLÓ SZERBÜL			50	ANGOL TERÜLET	
ZOKOGNI KEZD	...RŐL	FORDÍTOTT ÉVSZAK			LÖVÉST UTÁNZÓ SZÓ	NÁTRIUM	
ALAPTALAN HIR	RÓMAI SZÁMOK, ÖSSZESEN 101		A HÉT EGYIK NAPJÁN				NAGY PÁRAT- LANJAI
			NÉMET ELŐJÁRÓ				EZ
				ÍZÜLETI GYULLADÁS			KÖTŐSZÓ
				SZÖLMIZA- CIÓS HANG			ÁLLÓVÍZ
A SZÖRME ELLENSEGE		EURÓPAI MINIÁLLAM				MELLETTEM	
		CELSIUS					
			ZÉRÓ		RÁTONYI RÓBERT	KÉN	ÓDON

Az 1. szám skandináv rejtvényének megfejtése: PIROSKA NAPJÁN HA FAGY, NEGYVEN NAPIG EL NEM HAGY.

Szókihúzó

A	K	D	A	B	A	Z	S
D	A	E	CS	E	B	O	K
A	D	R	N	A	Y	M	É
A	N	G	A	N	Y	B	D
T	I	B	O	D	E	O	I
N	K	M	C	S	Á	R	V
E	I	K	E	R	E	C	J
Z	K	A	B	O	L	K	Ú

ADA
ARADÁC
BECSE

KABOL
KIKINDA
SZABADKA

ÚJVIDÉK
ZENTA
ZIMONY
ZOMBOR

Keresd meg a 10 helységnevet, és húzd ki az ábrából: fentről le, lentről fel, jobbról balra, balról jobbra és az átlók irányában!
A megmaradt betűkből összeolvashatod a 11. helység nevét.

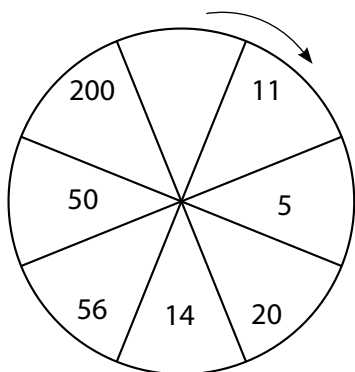
Keresztszavak

	Ő	D	T						
	S	E	É						
	Z	R	L						
E	L	S				T	J	A	
G	Y	E				E	K	É	
A	N	Y				P	Ó	S	

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen úgy, hogy értelmes szavakat kapj!

Z	Z	B
S	T	Á
A	Ő	T

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika alapján követik egymást, erre kell rájössz.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Számjáték

3	2		4		1
		2			3
			1	4	
5		4		1	
	1		6	3	

Töltsd ki az üres négyzeteket 1-től 6-ig terjedő számokkal!
A számok csak egyszer fordulhatnak elő minden sorban és oszlopban, valamint a téglalapokban.

Egy kis irodalom

I.

Gárdonyi.....
Madách.....
Tolnai.....
Major.....

II.

Berzsenyi.....
Ady.....
Tamási.....
Mikszáth.....

III.

Várady.....
Penavin.....
Végel.....
Gion.....
Losoncz.....
Németh.....

Ismert emberek, írók, költők nevei mellé írd oda a keresztnévüket is. Mindegyik oszlopban egy-egy vajdasági író nevének kell kialakulnia.

A vadászat sosem volt sport

Hogyan látja egy tapasztalt vadász az emberiség egyik legősibb foglalkozását?

Az emberi faj kialakulásának egyik – még ha nem is a legfontosabb – mérföldköve az volt, amikor elkezdett húst enni. A többi állatfajhoz képest ugyanis óriási agy kifejlesztéséhez, annak táplálásához elengedhetetlen az állati fehérje fogyasztása. Őseink a húst úgy szereztek be, ahogy egyes őserdei törzsek is teszik. Elsősorban fiatal vagy növekvő állatokat, madárfiókákat zsákmányoltak, és tojást loptak a fészkekből. Persze a nagyragadozók zsákmányának megdézsmálása is jelentős fehérjeforrást biztosított számukra. Ma visszatartónak hangzik, de eleink dögvőék voltak. A lényeg a hús biztosítása volt. Az erre legrátermettebb egyedek pedig a legmegbecsültebb csoporttagokká váltak, egy ragadozótól elragadni a koncot nem volt könnyű feladat. Hála azonban a nagy vadbőségre, rendszeresen hozzá tudtak jutni a húshoz.

Az éghajlat változása viszont az állatvilág változását, átalakulását eredményezte, ami eleinket is életmódjuk megváltoztatására kényszerítette. A jégkorszakok és felmelegedések sorozatos váltakozása az embereket életmódjuk megváltoztatására kényszerítette, és a vándorló vadcsapatok követésére specializálódtak. Ez azt jelentette, hogy ha enni akartak, kénytelenek voltak tavasszal északra, ősszel pedig délre költözni, mert csak úgy maradhattak életben, ha mindig a zsákmányállatok közelében maradtak. Idővel tökélyre fejlesztették a nagytestű állatok elejtésének technikáját, és a préda minden testrészének a felhasználását. Nyugodtan állíthatjuk, hogy ekkor alakult ki a vadászat, az a hivatás, amely a mai napig fennmaradt,

és amely meghatározza mindazok életét, akik magukat vadásznak nevezik.

Az eddigiekből világosan látszik, hogy a vadászat sosem volt sport, és ma sem az. Eleink számára az életet jelentette. Ma már azonban hivatás, elhivatottság, életforma azok számára, akik űzik. Hajdan az egyetlen cél az élelemszerzés volt, ezért a vadászok nem voltak érzélgősek az eszközök megválogatásában, hiszen a cél a vad elejtése volt. Ezért számtalan fajta csapdát, kelepccét, hurkot, vermet fejlesztettek ki, amelyek a zsákmányt addig tartották fogva, míg a vadászok oda nem értek.

Sokan azt gondolhatják, hogy abban az időben a vadászat kizárólag a férfiak feladata volt. A férfiak elsősorban a nagytestű zsákmányállatokra vadásztak, mit amilyen a gyapjas mamut, a gyapjas orrszarvú, a bölény volt. A nők és a gyerekek fő feladata – a

gyümölcsök és a magvak begyűjtése mellett – az apró állatok vadászata volt. Ezek alatt elsősorban a rágcsálókra, tehát mókusokra, ürgékre, nyulakra kell gondolnunk, de az ő feladatuk volt a madarak vadászata és a fészkek felkutatása is.

Természetesen az ilyen életmód a vadászathoz használt eszközök fejlesztését is magával hozta. Egy új csapda, lándzsahegy, íj vagy hajító eszköz forradalmasította a vadászatot, és természetesen az elejthető vadak számát is növelte. Az éghajlat melegegése egyes fajok eltűnését és új fajok megjelenését eredményezte. Azok a csoportok, amelyek képesek voltak alkalmazkodni az új feltételekhez, fennmaradtak, a többiek vagy elvándoroltak, vagy kihaltak. Kegyetlen világ volt, de fennmaradásunkat a vadászatnak köszönhetjük.

Hadzsy János

A mobiltelefon az életünk része, méghozzá nagyon is. Váld be, te sem érzed jól magad, ha véletlenül otthon hagyod, esetleg még visszafordulni is képes vagy érte. Szóval a mindennapjaidban fontos szerepet tölt be, ezzel így van mindenki. De vajon mindenki ismeri a telefonos etikettet, és alkalmazni is tudja? Akár a barátaiddal, akár valami fontos ügyben telefonálsz, mindig vannak íratlan szabályok, amiket érdemes megfognadni.

Ha téged hívnak

Fontos, hogy igyekezz betartani az alábbi szabályokat:

- Köszönj vagy mutakozz be, a hívásoknak illik így kezdődniük!
- Ne hadarj, próbálj meg lassan és érthetően beszélni!

Telefonálási illemtan

– Ha nem érsz rá, akkor magyarázd el a helyzetet a hívó félnek, ígérd meg, hogy visszahívod, de ne csak ígérj, tényleg hívd vissza – vagy végső esetben kérd meg, hogy ő hívjon például fél óra múlva, mert akkor már ráérsz!

- A hívást befejezni a hívó félnek illik!
- Ha erős háttérzaj van a beszélgetés közben, kérj elnézést, és magyarázd el az okot, például, hogy építkezés van a közelben!
- Ha a vonal megszakad, akkor a hívó félnek kell újrahívnia és elnézést kérnie a hibáért – még akkor is, ha nem ő tehet róla.
- Figyelj a beszélgetőpartneredre! Ha olyan tevékenységet folytat sz beszélgetés közben, ami mellett nem tudsz folyamatosan figyelni, akkor illendőbb elnézést kérni és visszahívni a hívó felet.
- Tüsszentés és köhögés esetén fordítsd el a fejedet a telefontól, majd kérj elnézést a beszélgetőpartneredtől!

Ha te telefonálsz

Ebben az esetben kicsit könnyebb dolog van, hiszen te választod meg a telefonálás időpontját. A hívásoddal azonban félbe is szakíthatod mások programjait, így érdemes megkérdezned, hogy nem zavarsz-e. Emellett próbálj meg ügyelni az alábbiakra:

- Ha hosszabb beszélgetést akarsz lebonyolítani, akkor is kérdezd meg a másik félt,

hogy ráér-e. Ha 20 percre van szükséged, akkor ne azt kérdezd, hogy „Van fél perced?”

- Még az elején tisztán és érthetően mondd a nevedet, köszönj!
- Ha mellétárcsáztál, ne csapd le a telefont, hanem kérj elnézést, köszönj el, és csak ezután tedd le.
- Ne beszélj túl hangosan, hiszen az a környezetet zavarhatja, míg ha túl halkán beszélsz, akkor a partner nem fog rendesen hallani – tehát igyekezz megtalálni az arany középutat.
- Hivatalos ügyekben csak hétköznap, munkaidőben telefonálj!
- Ne ráj rágógumit, és ne egyél telefonálás közben – nem túl gusztu, ha csámcsogsz a telefonba!
- Ha valaki nem ér rá, kérdezd meg, mikor lenne megint alkalmas hívni!

Telefonhasználat az iskolában

Sok iskolában nem, vagy csak szünetekben engedik a telefonok használatát, ezeket a szabályokat érdemes betartani, ha nem szeretnéd, hogy megbüntessenek, esetleg elvegyék a telefonodat. Ha szünetekben szabad telefonálni, akkor kapcsold ki órakon a mobilodat, vagy legalább némítsd le! Ha számológépet kell használnod, akkor se a telefonodon használd ki a funkciót, hidd el, egyik tanár sem fogja különösebben értékelni!

Egyedi mobiltartót szeretnél? Ha nem akarod, hogy telefonod átlagos kinézetű legyen, készíts rá egyedi mobiltokot, amelyen garantáltan nem jöhet veled szembe az utcán. Íme néhány gyorsan elkészíthető kreatív ötlet.

Pulcsi a mobilodnak

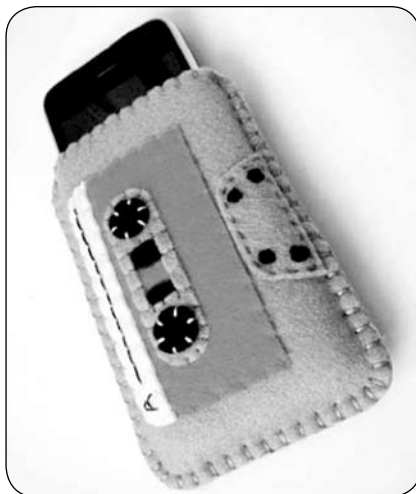
Hozzávalók: régi kötött pulóver, tű, vas-tag cérna

Elkészítése: Terítsd ki a régi pulóvert, majd helyezd rá a mobilodat, és vágd ki a

Készíts egyedi mobiltokot!

megfelelő méretű darabot a pulcsiból. Varrd össze, majd fordítsd ki az anyagot, és már készen is van az új mobiltokod.

Vidám és színes

A decoupage (dekupázs) vagy más néven szalvétatechnikával szinte a legátlagabb tárgyakat is fel lehet dobni. Most egy

telefontokon van a sor, hogy egyedivé varázsoljuk egy szalvétával.

Csak decoupage ragasztó, szalvéta és egy telefontok kell hozzá. Ha a szalvéta több rétegű, akkor óvatosan húzd le a legfelső réteget, amit a tokra szeretnél ragasztani, majd a ragasztón leírt módon helyezd fel a tokra, és várd meg, amíg megszárad!

Buliba

Ezt a telefontokot egy kis kezűgyességgel bárki elkészítheti. Filcanyag, olló és cérna segítségével bármilyen minta felkerülhet a tokra, amit előzőleg ki lehet vágni, és meg lehet varrni a mobiltelefonunk méreteinek megfelelően.

Egyszerű

A legegyszerűbb telefontokok egyike. Szerezz be egy átlátszó tokot, majd a tok méreteihez szabva vágj ki egy képet, ami tetszik, vagy éppen a hangulatodhoz illik, és helyezd bele a tok hátuljába! Ezt akár naponta cserélheted, egy-egy eseményhez vagy épp kedvedhez igazítva.

Késés

- Miért késtél el, Jancsika? – kérdezi a tanító néni.
- Mert nincs órám.
- De hisz ott van a kezeden!
- Itt van, csakhogy ez a nővéremé.

Béke

- Mondd, még mindig nem békültél ki Gyurkával?
- De igen. Ma már együtt játszottunk.
- Ez szép. És mit?
- Ökölvívó-mérkőzést.

Nem esett le

- Az agresszív kismalac leesik a bicikliről. Odamegy a nyuszika, és megkérdezi:
- Mi az, leestél?
- Mire a malacka:
- Hagyjál! Én így szállok le!

Nem haragszik

- Egy járókelőt megállít az utcán egy másik:
- Ne haragudjon, uram, az állomást keresem.
- Mire a megszólított:
- Nem haragszom. Keresse!

Jó hír

- Jean, nyissa ki az ajtót!
- Miért, uram?
- Azt hiszem, megjött az eszem.

Harkály

- Miért van a harkálynak csőre?
- ?
- Hogy be ne verje a fejét a fába.

Lihegés

- Jean, mi ez a nagy lihegés?
- Kifáradt a futószőnyeg, uram.

Rádiós

- Misi, miért füttyöl a rádiód? Van valami baja?
- Á, nem! Csak jókedvű.

A patkány és a tévé

- Bemegy a patkány a műszaki cikkeket árusító boltba.
- Egy tévét kérek!
- Színeset vagy fekete-fehéret?
- Mindegy, csak sok legyen benne csatorna.

Matek

- Papa, holnap matematikaórán be kell bizonyítani, hogy $2 \times 2 = 4$. Hogy bizonyítsam be?
- Kisfiam, esküdj meg rá!

Iskolai

- Én nem megyek többé iskolába! – jelenti be nagy dühösen Janika.
- Miért, kisfiam? – kérdezi az anyja.
- Mert olvasni már tudok, beszélgetni meg nem hagynak.

Téves

- Biztos benne, hogy jó számot hívott?
- Természetesen! Maga vette fel a kagylót tévedésből!

Influenza

- Mi a közös neve az influenzás feleségnek és férjnek?
- ?
- Lázaspár.

Madzag

- Te, miért húzod azt a madzagot magad után?
- Mert nem bírom tolni magam előtt.

Őt bezzeg nem!

- Két ovis beszélget:
- Tudod, hogy engem is, téged is és mindenki mást a gólya hozott? – kérdezi az egyik.
- Lehet, hogy téged a gólya hozott, de engem nem – mondja a másik.
- Hogyhogy?
- Mert én télen születtem.

Honnét tudta?

- Művész úr! Honnan van ez a gyönyörű szobra?
- Én faragtam ki egy márványtömbből.
- Nahát! És honnét tudta, hogy benne van?

Milyen magas?

- Doktor úr! Jöjjön gyorsan! A feleségemnek láza van – telefonál az orvosnak Kovács.
- Milyen magas? – kérdezi az orvos.
- 160 centi, körülbelül a vállamig ér – válaszol Kovács.

Nyelvtanórán

- Az igeragozás szabályait magyarázza a tanító néni.
- Én jövök, te jössz, ő jön. Mit jelent ez, Lajoska?
- Azt jelenti, tanító néni kérem, hogy senki sem marad otthon!

Falánk állat

- Melyik a legfalánkabb állat?
- ?
- A trójai faló.

Problémás

- Melyik a legproblémásabb állat?
- ?
- A galiba.

BALCSI

JOBBCSI

Hajótörés

Pistike egy nemzetközi hajókiránduláson hajótörést szenved egy francia és egy német barátjával. Kiúsznak egy lakatlan szigetre, s ott később horgászás közben kifognak egy aranyhalat. Azt mondja neki a halacska:

– Ha visszaengedtek a vízbe, mindegyiketeknek teljesítem egy kívánságát.

Azt mondja a francia:

– Vigyél engem vissza Franciaországba!

Az aranyhal egy pillanat alatt visszazállítja Franciaországba.

Azt mondja a német fiú:

– Vigyél engem vissza Németországba!

A halacska őt is egy pillanat alatt hazaszállítja. Pistike egy ideig gondolkodik, majd így szól:

– Az én kívánságom pedig az, hogy hozd vissza a két barátomat, mert így egyedül nagyon unalmas.

Divat

– Miért nem kockás a tigris bundája?

– ?

– Mert nem tud lépést tartani a divattal.

Vegetariánus

– Mit eszik a vegetariánus kannibál?

– ?

– Zöldségest.

Tea

A szőke és a barna nő beül egy kávézóba. A pincér megkérdezi tőlük, mit rendelnek.

– Egy hibiszkuszt! – szól a barna.

– Mi az a hibiszkusz? – kérdezi a szőke.

– Hát tea – válaszol a barna.

– No jó – mondja a szőke. – Akkor én is kérek egy hibiszkuszt, kamillából.

Cukrászdában

A cukrászdában kérdezik a szőkét, hogy 8 vagy 16 szeletre vágják-e fel neki a tortáját.

– Diétán vagyok – mondja némi gondolkodás után a szőke. – Úgyhogy csak 8 szeletre vágják.

Autós ügy

– Anyu, mit csinálnak azzal az autóval, ami már semmire sem jó? – kérdezi Pistike.

– Azt eladják apádnak – válaszol az anyja.

Abszolút

– Ki az abszolút gyors?

– ?

– Aki a saját árnyékát is le hagyja

Téli vicc

– Mondd ki egy szóval, hogy nagyon hideg van!

– Brrrr!

Síelne

– Itt ez a sok jó hó, olyan szívesen síelnék! – sóhajt fel a százlábú.

– És miért nem síelsz? – kérdezi tőle a tücsök.

– Mert mire felcsatolnám a léceimet, elmúlna a tél!

Nem csoda

– Pityuka, a macskáról szóló fogalmazásod megegyezik Laciéval. Hogy lehet az?

– Nincs ebben semmi csoda, tanárnó! Mindketten Kovács néni cicájáról írtunk.

A sietés oka

Két pirítós ballag az úton. Elrohan mellettük egy harmadik.

Megkérdezi az egyik:

– Mi baja van ennek?

– Na hallod! Be van sózva! – válaszol a másik.

Ügyvédi

Egy kezdő ügyvéd beszélget leendő ügyfelével:

– Maga, ugye, ügyvéd. Van már valami ügye?

– Nincs.

– Szóval ügyetlen?

– Pontosabban volt egy!

– Akkor együgyű.

– De aztán elvették.

– Tehát ügyefogyott.

Bicajos

– Álljon meg! Nincs a biciklijén lámpa!

– Maga meg álljon félre, mert fékem sincs!

Ali

Az arab rázza a szőnyeget a második emeleti ablakon. Felszól neki egy ember az utcáról:

– Mi van, Ali, nem indul?

Nyelvtan

Nyelvtanórán a gyerekek a mondatokról tanulnak.

– Mondjatok egy tagadó mondatot! – szólítja fel őket a tanító néni.

Móricka jelentkezik:

– A Kovács ellopta a tízóraitam.

– De Móricka, ez állítás!

– Igen, tanító néni, de a Kovács tagadja!

UGYAN, KISFIAM, MIÉRT VAGY ÚGY ODA? HISZEN EZ CSAK EGY FOGSZABÁLYZÓ! UGYANÚGY JÁTSZHATSZ, ROHANGÁLHATSZ, MINT A TÖBBI GYEREK.

AZTÁN CSAK PRECÍZEN AZZAL A KÓDEX-SZEL, JANUS BARÁT! NEM ÖSSZECSAPNI HUSZONÖT ÉV ALATT!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

A múlt heti számunkban feltett kérdésre várjuk a választokat, a sorsolás eredményét, azaz a szerencsés nyertes nevét a jövő héten közöljük. A jutalom ezúttal is könyv, és természetesen a helyes válasszal lehet kiérdemelni. A helyes megjelöltek között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. **Jelentkezéseket január 28-ig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vajvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, vagy a szerk@jopajtas.info e-mail címen.**

Játékunkban csupán a téli szüneti időszak némi időbeli kavardást. Újabb kérdésünk a következő: a képen látható szobor kétségkívül államalapító királyunk, Szent István emlékére és tiszteletére készült, ám tudjátok-e, hol található. Nem túl sok Szent István-szobor van Vajdaságban, így talán nem lesz nehéz kitalálni a helyes választ. Annyit még segíthetünk, hogy a szobrot tavaly leplezték le. De, melyik településen?

Várjuk választokat, azt is megírhatjátok, hol van még Szent István király szobra Vajdaságban. A játék pedig folytatódik.

Iskoláink névadói

Samu Mihály

Péterrévén és Óbecsén egy-egy általános iskolát Samu Mihályról neveztek el. Ki is volt a névadó?

Samu Mihály 1907. október 22-én született Péterrévén hatgyermekes, szegény földműves családba. 1925-ben kelt útra, Belgrádban, majd Újvidéken dolgozott. A kiszolgáltatottság miatt a kiutat abban látta, hogy a Jugoszláv Kommunista Párt tagjává vált. Tevékenységére felfigyeltek, és öt év börtönbüntetésre ítélték, amit Mitrovicán töltött le. 1941-ben is folytatta a harcot, szervezte a lakosság ellenállását a hatalommal szemben. A becsei határban július 19-én lángra lobbantak az első búzakeresztek, miután tíz becsei és húsz péterrévei polgárt börtönbüntetésre ítélték. Samu illegalitásban vonult, Becsére később tért vissza. Novemberben hollétéről tudomást szerzett a rendőrség, körbezárták tartózkodási helyén, és Samut – a vérbeli kommunistát, aki egy igazságosabb társadalmi rendről álmodott –, agyonlőtték.

Flitteres-gyöngyös madarak

A 4. osztály a karácsonyi vásárra madarakat készített filcből, gyöngyből, flitterből és vattából. Az ötlet a tanító nénié volt. A madarak szép színesek lettek. Igaz, nem nyertünk díjat, de nagyon élveztük a munkát. Az osztályból az egyik barátnőm a madár testét teljesen begyöngyözte, a másik pedig a farkát. Csodálatos, egyedi alkotások születtek. Itthon én kevesebb gyöngyöt használtam, és kisebb madarakat készítettem, azután a fenyőfára aggattam őket.

Már gondolkodom a madárkák „tavaszias” kivitelezésén. Azt hiszem, el lehetne készíteni egy harsányabb, színesebb mádarajt is.

**Bakos Réka, 4. osztály,
Kókai Imre iskola, Temerin**

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

68 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vajvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Borí Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com